

מצע הליכוד שלום וביטחון

מצע המפלגה לכנסת ה-14

זכותו של העם היהודי לארץ ישראל, היא זכות נצחית שאינה ניתנת לערעור והיא משולבת בזכותו לבטחון ולשלום. הציונות היא תנועת השחרור של העם היהודי. הגשמתה תוצב בראש סולם עדיפויותיה של ממשלת ישראל. העלייה תוגבר, ההתיישבות תחוזק, תבוטל ההחלטה על הקפאת ההתנחלויות. השלום יהיה יעד מרכזי במדיניותה של ישראל. ממשלת ישראל תפעל להגיע להסכמי שלום עם כל שכנינו. הבטחון הוא הבסיס שבלעדיו לא ייתכן שלום בר-קיימא באזורנו. ישראל תקפיד לשמור על הבטחון כתנאי ראשון בכל הסדר שלום.

1. ממשלת ישראל תכבד הסכמים בינלאומיים, תמשיך את התהליך המדיני להשגת שלום צודק ובר-קיימא במזרח התיכון, תכיר בעובדות שנוצרו בשטח על פי ההסכמים השונים ותפעל לצמצום הסכנות הנובעות מהסכמים אלה לעתידה ולבטחונה של ישראל.
2. ממשלת ישראל תנהל משא ומתן עם הרשות הפלשתינאית להשגת הסדר קבע של שלום בתנאי שהפלשתינאים יקיימו במלואן את כל התחייבויותיהם ובעיקר יבטלו באורח מוחלט את סעיפי האמנה הפלשתינאית הקוראים להשמדת ישראל וימנעו את הטרור ואת ההסתה נגד ישראל.
3. ממשלת ישראל תאשר לפלשתינאים לנהל באורח חופשי את חייהם, במסגרת ממשלי עצמי, אולם ענייני חוץ ובטחון ונושאים המחוייבים תיאום ימשיכו להיות באחריותה של מדינת ישראל. הממשלה תתנגד להקמתה של מדינה פלשתינאית עצמאית.
4. מקורות תעסוקה לפלשתינאים יפותחו בתחומי הממשל העצמי בכדי לצמצם את מספר העובדים הפלשתינאים במשק הישראלי. הממשלה תעודד מדיניות כלכלית שתכליתה לצמצם את התלות של המשק בעובדים זרים.
5. צה"ל וכוחות הבטחון הישראליים האחרים יהנו, לפי הצורך, מחופש פעולה מלא בכל מקום במאבקם נגד הטרור.
6. איזורי הבטחון החיוניים להגנתה של ישראל וההתיישבות היהודית ישארו בשלטון ישראלי מלא.
7. ישראל תשמור על מקורות המים החיוניים לה ביהודה ובשומרון. לא תהיה כל פגיעה באינטרסים של ישראל ובצרכיה בכל הנוגע לניצול מקורות המים ולשימוש בהם.
8. ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת ישראל. פעולות שמטרתן לחתור נגד מעמדה זה של ירושלים ייאסרו, ולפיכך ייסגרו בעיר מוסדות אש"ף והרשות הפלשתינאית, לרבות האוריינט האוס.
9. הגבול המזרחי של מדינת ישראל מדרום לכנרת יהיה נהר הירדן. קו זה יהיה גבול הקבע בין מדינת ישראל לממלכת ירדן. יכול שממלכת ירדן תהיה שותפה להסדר הקבע בין ישראל לפלשתינאים בתחומים שיוסכם עליהם במשא ומתן.
10. הכנסת העשירית קיבלה, על-פי הצעת הממשלה בראשות הליכוד, את החוק להחלת המשפט, השיפוט והמנהל של המדינה על רמת הגולן. בכך נקבעה ריבונות ישראל על חבל ארץ זה.

פרק 2 יחסי חוץ

1. מדיניות החוץ של ישראל תשרת את צרכי בטחון המדינה ושאיפתה לשלום ולשגשוג כלכלי.
2. עקרון ההדדיות ינחה את יחסי הגומלין בין ישראל למדינות אחרות.
3. ישראל תחתור להעמקת שתוף הפעולה בינה לבין מדינות שונות בכל השטחים לרבות בנושאי צבא ומודיעין.
4. הרחבת קשריה הכלכליים של המדינה תהיה אחת המשימות העיקריות של משרד החוץ לרבות הגדלת הסחר ופילוס הדרך לחברות ישראליות.
5. משרד החוץ יגדיל את מצב עובדיו וידאג להכשרתם בכדי לאפשר להם למלא כיאות את המשימות ההולכות ורבות שמוטלות עליהם. תנאי השירות של עובדי משרד החוץ ושל משפחותיהם יושוו לתנאי השירות של עובדי מדינה בעלי עיסוקים דומים.

ארצות הברית מדיניות ישראל תהיה בנויה על הרצון לשמור על יחסי הידידות והקירבה המיוחדים שנרקמו לאורך שנים בין ישראל לארצות הברית והיא תמשיך להיות אבן ראשה של מדיניות החוץ של ישראל. היחסים בין שתי המדינות ימשיכו להיות מושתתים על האמונה בערכים המשותפים של חרות, צדק ודמוקרטיה ועל שותפות האינטרסים ביניהן. מאחר והיציבות במזרח התיכון תלויה, במידה רבה, בחוסנה של ישראל, צריך להיות לארה"ב אינטרס לאומי בישראל חזקה.

הקהילייה האירופית ישראל שואפת להיות לחברה נלווה של הקהילייה האירופית והיא תמשיך במדיניות שילובה במרכב הכלכלי האירופי. הממשלה תעשה להעמקת ההבנה המדינית עם הקהילייה. הקהילייה האירופית היא שוק טבעי לייצוא התעשייתי והחקלאי הישראלי ולכן תעשה כל מאמץ לאזן את היקף הייצוא עם היבוא מן הקהילייה. ישראל תפעל להרחבת קשרי התרבות עם ארצות אירופה השונות ומוסדות התרבות שלהן.

ברית המועצות לשעבר ישראל תשאף להדק את יחסיה עם חבר המדינות ובראשן רוסיה מתוך הכרה במקומה המיוחד בזירה העולמית, באינטרסים שלה במזרח התיכון ומתוך רצון לשמור על קשרים הדוקים עם היהודים החיים בה. הממשלה תשאף להדק את הקשר עם אוקראינה, ביילרוס, קזחסטאן, וכן עם המדינות האחרות שהשתייכו בעבר לברית המועצות ותפעל לבסס איתן שיתוף פעולה מדיני וכלכלי. ישראל מייחסת חשיבות לעובדת קיומן של קהילות יהודיות גדולות במדינות הללו ותעשה כל שביכולתה בכדי להמשיך את זרם העלייה מהן ארצה.

מזרח אסיה ואוסטרליה ישראל תמשיך להעמיק את מכלול הקשרים והיחסים עם מדינות מזרח אסיה, בייחוד עם: סין, יפן, הודו, סינגפור, תאילנד, דרום קוריאה, ויאטנם וכן עם אוסטרליה, בכל התחומים האפשריים: המדיני, הכלכלי-מסחרי, צבא, תרבות, תיירות ותעופה. סין – הממשלה תהדק את היחסים עם סין העממית. הקשר האמץ שהיה קיים עם סין העממית מאז הגיע הליכוד לשלטון קיבל את ביטויו בכינון יחסים דיפלומטיים. אין גבול לאפשרויות הפיתוח של יחסי מסחר, כלכלה ותרבות בין שתי המדינות ועל כן תשקוד הממשלה. יפן – ישראל תמשיך

להתייחס אל יפן כאל מדינה העומדת בשורה הראשונה של המעצמות ותשקוד על פיתוח היחסים הכלכליים, המסחריים והמדיניים איתה. הודו – הממשלה בראשות הליכוד הצליחה לכונן יחסים דיפלומטיים עם הודו, לאחר שבמשך כל שנות קיומה של המדינה לא השיגה זאת אף לא ממשלה אחת. ייעשה מאמץ מיוחד לפתח את מכלול היחסים בין שתי המדינות. אוסטרליה – יחסי ידידות עמוקים קושרים את שתי המדינות. יחסי הגומלין בין השתיים יכולים להיות בהיקף גדול ורב מכפי שהם היום והממשלה תשאף להרחיבם לכל תחום אפשרי.

העולם הערבי ישראל תמשיך במאמצים להגיע להכרה הדדית עם מדינות ערביות איתן אין לה יחסים ותשתדל לכונן יחסים מלאים עם מדינות ערביות איתן היא מקיימת עדיין רק יחסים התחלתיים. תשומת לב מיוחדת תינתן למדינות אפריקה הצפונית: מרוקו, שתפקידה רב במאמצי ישראל להשכין שלום במזרח התיכון; טוניסיה ואולי גם אלג'יריה. מדינות המפרץ עשויות, גם הן, לקיים עם ישראל יחסים המבוססים על אינטרסים משותפים בעלי גוון מדיני ובטחוני. ישראל תמשיך להאבק בחרם הכלכלי הערבי ובעיקר בהחרמתה הלאומית והתרבותית של ישראל על-ידי הערבים. מצרים – הגדולה במדינות ערב והראשונה לחתום עם ישראל על חוזה שלום. יחסי ישראל עימה יכולים להתפתח רק על בסיס של הדדיות ושל גומלין. ישראל תפעל להעמקת יחסי השלום שלה עם מצרים. ירדן – השנייה במדינות ערב שחתמה עם ישראל על חוזה שלום. לישראל ולירדן מסכת שלמה של אינטרסים משותפים והממשלה תעשה להעמקת שיתוף הפעולה בין שתי המדינות. יש לישראל עניין בירדן האשמית חזקה.

העולם המוסלמי הממשלה תפעל לביסוס הקשרים הקיימים עם מספר מדינות מוסלמיות ולכינון קשרים עם מדינות מוסלמיות נוספות. מטרתה תהיה לכונן יחסים גלויים ורשמיים עם מדינות מוסלמיות נוספות. יוענק חופש של עלייה לרגל למקומות המקודשים לאיסלם, גם לאזרחי מדינות עימן אין לישראל יחסים דיפלומטיים.

אמריקה הלטינית הממשלה תמשיך לקיים קשרים הדוקים ביותר עם הארצות השונות באמריקה המרכזית והדרומית. הממשלה תפעל להידוק הקשרים המדיניים והמסחריים בין ישראל לבין מדינות היבשת הענקית והעשירה הזאת.

אירופה המזרחית ישראל תפעל להידוק קשריה עם כל מדינות אירופה המזרחית. ישראל תבקש לפתח איתן קשרי סחר הדוקים ככל האפשר. הן משמשות כבר היום יעדי תיירות לישראלים רבים.

אפריקה ישראל רואה בארצות אפריקה יעד חשוב לשיתוף פעולה מדיני, כלכלי ובטחוני. ישראל חייבת לפתח את קשרי הסחר שלה עם יבשת מתפתחת זו.

האוו"ם והארגונים הבינלאומיים ישראל תסייע לאוו"ם בפעילות הזאת וזאת על בסיס של הדדיות ושל התחשבות באינטרסים שלה. הממשלה תסייע בידי הארגונים הבינלאומיים שעוסקים במלאכה הומניטרית. הממשלה תעמוד על כך שהארגונים הללו יפעלו מתוך האובייקטיביות

הנדרשת בפעולתן באיזור ולא מתוך מגמתיות שעלולה להזיק לישראל. ארגון האומות המאוחדות ואונסק"ו עדין חייבים להוכיח כי השתחררו ממסורת העויינות כלפי ישראל שאפיינה אותם בעבר.

פרק 3 צה"ל

ישראל תמשיך לקיים מדיניות בטחון המכוונת להגנה על המדינה ותושביה ולהרתעת האוייב. היא תקיים כושר הכרעה במלחמה, אם חלילה תיכפה עלינו. ישראל תשמור על מלוא כוח ההרתעה שלה. ישראל תיקח בחשבון, במסגרת שיקוליה, את האיומים לבטחונה שנובעים ממאמצי ההצטיידות של אירן ושל מדינות אחרות באיזור ומהתמדתה של סוריה למוכנות למלחמה נגד ישראל. הממשלה תמשיך להעניק לצה"ל את האמצעים כפי שהוחלט עליהם, על בסיס התוכנית הרב-שנתית של צה"ל. הממשלה תגייס כל פוטנציאל מדעי וטכנולוגי ישראלי אפשרי בכדי לפתח בארץ ולייצר בה מערכות נשק ייחודיות, במטרה לשמור על העליונות האיכותית שלנו. צה"ל יהיה מוכן לשדה הקרב של שנות ה-2000. ועדת שרים לענייני בטחון לאומי, וצוות שיוקם על-ידי ראש הממשלה ויופעל על ידיו, ייכוונו, כאמור בחוק יסוד: הממשלה. כך תוקם, למעשה, בפעם הראשונה בישראל מועצה לבטחון לאומי. הממשלה תורה לצה"ל לבדוק בדיקה מעמיקה את האפשרות לקצר את משך שירות החובה.

פרק 4 בטחון פנים

1. הממשלה תעשה כל מאמץ בכדי להחזיר לכל אזרח ישראלי את הבטחון האישי ואת התחושה כי אכן יש מי שדואג לבטחונו האישי.

2. המלחמה בפשע ובסמים תקבל משנה תוקף. הממשלה תפעל להחמרה בענישה של עבירות נגד חסרי ישע.

3. הממשלה תגדיל את סדר הכוחות של משמר הגבול, בעיקר כדי לאפשר למשטרה להשליט חוק וסדר בתחומים האזרחיים. ינתנו בידי המשטרה הכלים והמשאבים בכדי שתוכל להגן בצורה טובה יותר על חיי האדם, גופו ורכושו.

4. לוחמי צה"ל, המשטרה ומשמר הגבול ייהנו משיוויון זכויות.

5. תיבחן אפשרות שהמשמר האזרחי המתנדב, במתכונת שונה מן הקיימת, ישולב במערכה בתחבורה הציבורית, באתרים לבילוי המוני ואולי אף במערכת החינוך.

פרק 5 העם היהודי

1. ישראל תפעל כלפי יהודי התפוצות מתוך תחושה של אחריות הנובעת ממרכזיותה בעם. היא תשמור על אחדות העם היהודי מתוך אמונה באמרת חז"ל כי ישראל ערבים זה לזה.

2. ישראל תיאבק בכל כוחה באנטישמיות ותמשיך להגן על היהודים בתפוצות בפני המתנכלים להם, להציל יהודים מארצות מצוקה ולעודד ככל יכולתה עליית יהודים ממזרח וממערב.

3. ישראל חייבת לדאוג לכך שהיהודים בתפוצות לא ינטשו את עמם אם מתוך מצוקה, אם מתוך נטייה להתבולל ואם מתוך נוחות. האמצעי העיקרי להשגת מטרה זאת הוא הענקת חינוך יהודי ועברי לילדים ולבני נוער יהודיים בגולה. הממשלה תשאף לכך שלא יהיה ילד יהודי אחד, בעולם כולו, שלא יקבל חינוך יהודי ועברי כלשהו. הממשלה תיזום הקמת מערכת חינוך לחולה בו יטלו חלק משרד החינוך הישראלי, רשות החינוך של הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית והקהילות היהודיות ברחבי העולם. מורים ישראלים ישוגרו להורות בבתי ספר יהודיים במשך שנים ספורות, כדרך דיפלומטים ישראלים שנשלחו לשרת בשגרירויות. הממשלה תעשה על מנת שהחינוך היהודי לא יהיה נחלתם רק של אלה שידם משגת לתיתו לילדיהם, תממן המגבית היהודית ואולי אף מלווה אגרות הפיתוח, את מערכת החינוך החדשה. הפעילות האמורה תעשה בהסכמת הקהילות ותוך תיאום מלא עימן.

4. ישראל תעשה כל שביכולתה בכדי למנוע עזיבת יהודים את הארץ וכדי לעודד ישראלים שהתיישבו בחוץ לארץ לחזור למולדתם.

פרק 6 עלייה וקליטה

1. היעד של הממשלה יהיה להביא את מספר היהודים בארץ ישראל, בעשור הקרוב, לכדי שבעה מיליון. כך תבוא לידי הגשמה המטרה המרכזית השנייה בחשיבותה בציונות: מרוב יהודי בארץ ישראל לרוב היהודים בארץ ישראל.

2. הממשלה תכשיר את המדינה לקליטת יהודים, עולים וחוזרים, ותראה בכך לא רק עשייה לאומית אלא גם תרומה לחיזוקה הכלכלי והתרבותי של ישראל. הממשלה תעשה כל שביכולתה בכדי לשלב את העולים והחוזרים במשך בתפקידים ראויים, כך שהידע שלהם והשכלתם יבואו לידי ביטוי לא רק לטובת הפרט אלא גם לטובת הכלל.

3. הממשלה תחוקק את חוק העלייה בו יוגדר בבירור מעמדו של העולה ויוגדרו תפקידיהם של המוסדות השונים שעוסקים בקליטות. יהיה מקום לכך שהעולה יוכל להגיע לפתרון רוב בעיותיו במשרד אחד, שם תהיה נציגות של כל הרשויות הקולטות והעולה יוכל לשטוח את בעיותיו ולפתרן וכן לקבל את המידע הדרוש בשפתו.

4. הממשלה, בסיוע התפוצות, תממן את ההשתלבות הראשונית של הבאים בחברה הישראלית, לאמור, הוראת העברית, השיכון וההעסקה של העולים והחוזרים.

5. על מנת למנוע לזות שפתיים ומתחים חברתיים, תעניק הממשלה לצעירים הוותיקים, שמצטרפים לראשונה למעגל העבודה, את אותם התנאים שניתנים לעולים ולחוזרים בתחומי השיכון וההעסקה.

6. הממשלה תחפש דרך להבטחת מימון פנסיוני לאותם עולים וחוזרים שבעטיי גילם, אפילו אם אינו גבוה, מתקשים למצוא עבודה. יש למצוא דרך לשחרר מדאגה מעסיקים שפוחדים כי עובדים בגיל מסויים יפלו עליהם למעמסה כספים בטרם תרמו תרומתם למקום עבודתם.

7. תיעשה סריקה מחודשת של עיסוקיהם הנוכחיים של עולים וחוזרים מן השנים האחרונות ותיבדק האפשרות לשלבם במקצועותיהם המקוריים כך שהמשך הלאומי יוכל להנות מהשכלתם, ושהם עצמם יהיו יותר מרוצים מקליטתם.

8. קליטת יהודים מברית המועצות לשעבר בחברה הישראלית:

א. הממשלה תבסס את הפעולות ליצירת מקומות העבודה בשביל העולים על תוכנית אב לתעסוקת עולים וקידום כלכלת המדינה. תוכנית זו פרי פיתוחה של ועדה ממשלתית בראשותו של פרופ' ירמיהו ברנובר, קובעת את הדרכים המעשיות ליצירת 130,000 מקומות עבודה עבור מהנדסים, רופאים, מדענים ואנשי מקצועות אחרים. הוצאתה לפועל של התוכנית תקדם את המשק הישראלי ותזרז את כניסת המדינה לעידן הפוסט-תעשייתי.

ב. הקמת מאגר כלל-ארצי של נתוני המהנדסים, הממציאים והמדענים. מאגר זה יהיה בהישג ידם וללא תשלום, של כל הגופים המעוניינים.

- הגדלת רשת ההסבה המקצועית תוך הדגשת הקשר בין דרישות המשק ונושא הקורסים של ההסבה.

- השבת הזכויות הסוציאליות שהיו עד לפני שנת 1993: קרן להשתלמות, קרן פנסיה, קרן פיצויים וכו'.

- הגדלת תקנים למדענים במצבת כוח האדם של אוניברסיטאות ומכללות עקב הגידול המהיר של האוכלוסייה בשנים האחרונות בגלל העלייה.

- עולים מדענים ייקלטו גם במכללות, בארגונים למחקר מדעי ובמפעלים, בנוסף לאוניברסיטאות.

- הקמת מרכז למחקר כלל ארצי בגליל. - הגדלת התמיכה ומתן סיוע ברישום פטנטים, הענקת סיוע כספי וסיוע משפטי לפרוייקטים של העולים.

- יצירת קבוצות מהנדסים ומדענים לפתרון בעיות לפי הזמנתם של רשויות מוניציפליות וממלכתיות וחברות פרטיות.

ג. רופאים וסגל רפואי – מאז גל העלייה האחרון הוכפלה כמות הרופאים בארץ. הממשלה תפעל למען:

- הגדלת מספר מקומות הסטאז' לרופאים, במקצועות העיקריים, בהתאם לשיטה הקיימת למתן רשיונות רופא, ולקבוע אפשרות לערער על ההחלטה במוסד בוררות בלתי תלוי.

- פיתוח ועידוד פעילותם של ארגונים רפואיים, המגישים עזרה בביתו של החולה. - יצירת תקנים בבתי הספר של רופא בית הספר.

- עידוד רפואה מונעת במתקנים בכל חלקי הארץ לצרכי פנים ולשוק בינלאומי.

- הגדלת מספר המקומות להתמחות מקיפה, כולל עבודה מעשית של שנה, במקצועות רפואיים עיקריים, במקביל לשיטה הקיימת של מתן הסמכה רפואית. יש לאפשר לערער על ההחלטה בדבר מתן, או אי מתן, ההסמכה בפני מוסד בוררות בלתי תלוי.

- עידוד הקמת קבוצות רופאים, הפועלות בחו"ל בשליחות ארגונים בינלאומיים.
ד. מורים הענקת שוויון הזדמנויות למורים עולים. ניתן לעשות זאת על-ידי הפרטה במערכות ההשכלה האקדמית והמקצועית. ההפרטה תביא לתחרות בריאה. בעקבותיה תעלה רמת ההשכלה ויקטן מחיר הלימודים. בקרב מורים-עולים היכולת לתרום למערכת ההשכלה בארץ. הגעתם לארץ של מספר גדול של מורים בעלי מיומנות גדולה, במיוחד במדעי הטבע ובמתמטיקה, תאפשר להעלות רמת הלימוד במקצועות הללו. מורים-עולים יכולים לתרום חלק נכבד ביותר בקליטתם של תלמידים-עולים, אשר נתקלים בבעיות קליטה חמורות.
הממשלה תדאג:

- להרחיב ולפתח את הפרוייקט של זאב גייזל – רשת בתי הספר "מופת", המתמחים בלימודי פיסיקה ומתמטיקה.
- ליצור ולתמוך בחוגי העשרה במקצועות הטבע והמקצועות ההומניים בבתי הספר, במתנ"סים ובמועדוני העיריות.
- לתמוך בבתי הספר לילדים מחוננים.
- לתמוך בהרחבת רשת בתי ספר מקצועיים.
ה. פנסיונרים הממשלה תחוקק את חוק הפנסיונרים שיכלול המשך מעמדו של העולה-פנסיונר מארץ מוצאו, הכרה בוותק העבודה לצורך חישוב הפנסיה, הכרה בוותק בעבודה לאסירי ציון הכלואים וגם למסורבי עלייה שנשארו בלי עבודה עקב הפעילות הציונית.
ו. הממשלה תדאג:

- לקבוע מעמד של אסירי מחנות ריכוז וגטאות ולהשוות את זכויותיהם של עולים אלה לזכויותיהם של הלוחמים בנאצים. מי שסובל מנכות עקב רדיפות הנאצים ישווה לנכי המלחמה.
- לבטל מיסים, ולא לפגוע בזכויות הסוציאליות, של מקבלי הפיצויים מגרמניה, אשר עליהם נמנים אסירי מחנות ריכוז וגטאות.
- לצמצם מועדי קביעת הנכות לעולים עד לחודשיים מיום בואם ארצה.

9. קליטת יהודים מאתיופיה בחברה הישראלית

א. חינוך החינוך הינו אחד הכלים החשובים בתהליך הקליטה וההשתלבות בחברה. החינוך חייב להיות בראש סדר העדיפויות בתחום קליטת העלייה.
- לא תהיה התפשרות עם תופעת הנשירה מבתי הספר.
- תוגבר מעורבות ההורים בחינוך ילדיהם.
- תלמידים ממוצא אתיופי, בעיקר מן הכיתות הגבוהות, יפוזרו בכל מוסדות החינוך.
- ינתן עידוד לבוגרי תיכון לרכוש השכלה גבוהה.
- יוענק סיוע לסטודנטים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה.
- יוקמו מסגרות תומכות לילדים ממוצא אתיופי בחינוך המיוחד.
- יוקם צוות היגוי בנושא החינוך בו ישולבו יוצאי אתיופיה.
ב. שיכון הממשלה תקצה משאבים לפתרון כולל של בעיית הדיור של יוצאי אתיופיה ולטיפול נקודתי במקרים מיוחדים שאין להם היום מענה נאות.
- כל אתרי הקרוונים ומרכזי הקליטה יפוננו סופית.

- משכנתא מיוחדת תינתן לעולים מאתיופיה, צעירים וותיקים כאחד, ללא הבחנה במקום מגוריהם היום.

- ימצא פיתרון למצוקת הדיור של זוגות צעירים וחיילים משוחררים.

ג. תעסוקה

- עידוד מסגרות של הכשרה מקצועית, טיפוחן ופתיחתן לכל דורש.

- תוקדש מחשבה לשילוב עולי אתיופיה במגזר הציבורי ובמוסדות הממשלה.

- עידוד לקליטת עולי אתיופיה במקומות תעסוקה בשוק הפרטי.

ד. תרבות שילוב עולי אתיופיה בחברה הישראלית מחייב, במקביל, שמירה על נכסי תרבות אותם הביאו עימם עשרות אלפי העולים שהגיעו ארצה.

- יוקמו בתי כנסת לקהילות של עולים מאתיופיה.

- עידוד מחקר ותולדות הקהילה ושימור מאפיינים תרבותיים כמו מוסיקה, אומנות אתיופית וכדומה.

- חיזוק מעמד הקייסים בעדה ומחוצה לה.

- חשיפת החברה בישראל לתרבות יהודי אתיופיה ועשיית מאמץ לקירוב לבבות בין ותיקים לעולים על-ידי הקניית ידע על מנהגים ואורחות חיים.

ה. פיתוח מנהיגות והשתלבות במערכת הפוליטית בישראל נסיון אמיתי לשלב יוצאי אתיופיה במערכות הפוליטיות והממלכתיות במדינה.

- סיוע בפיתוח מנהיגות צעירה.

- הגברת המאמץ בקרה העולים לפיתוח מודעות פוליטית וחברתית.

פרק 7 משק וכלכלה

1. כללי

מאז ומתמיד דגל המחנה הלאומי בכלכלה חופשית. הנסיון המצטבר בישראל ובעולם הוכיח כי מדיניות כלכלית ריכוזית המתבססת על עקרונות כלכליים סוציאליסטיים מביאה לפשיטת רגל חברתית, מוסרית וכלכלית. לעומת זאת, כלכלה המתבססת על חופש ויזמות מאפשרת צמיחה ורווחה לאורך זמן. מדינת ישראל ניצבת היום בפני אתגרים עצומים ולכן היא זקוקה לכלכלה חזקה. משק צומח וכלכלה חזקה הם שני תנאים הכרחיים לעצמאות מדינית מלא ולחוסן בטחוני. הם מאפשרים קליטת עלייה נאותה, צמצום במימדי העוני ורמת חיים גבוהה. אנו מאמינים כי הגיע רגע האמת למשק הישראלי העומד היום בפני האטה חריפה. בשנים האחרונות התגלה משבר חמור במאזן התשלומים המאיים על יציבות המשק. הממשלה חייבת לנקוט במדיניות ראויה שתנסה לפתור את הבעייה החמורה הזו. כל אלה, ועוד, מחייבים אותנו להפנות את מירב המאמצים לביצוע רפורמות מבניות מקיפות במערכת המשקית. אנו נתמקד בקביעת מדיניות כלכלית, מוניטרית ופיסקלית, על מנת להבטיח שגשוג, צמיחה, קליטת עלייה, צמצום במימדי העוני, יציבות מחירים והעלאת הפיריון והייצור.

2. המדיניות הכלכלית של הממשלה תתבסס על העקרונות הבאים:

א. צמיחה מהירה של המשק.

ב. נקיטת צעדים מיידים להקטנת הגרעון במאזן התשלומים.

- ג. שיפור, הרחבה והקמה של מערכות תחבורה ותשתיות מודרניות אחרות ברחבי המדינה.
- ד. התגברות על מוקדי העוני.
- ה. פתרון בעיית הדיור.
- ו. הקמת תשתיות מודרניות בערי הפיתוח.
- ז. חידוש תנופת העלייה וקליטתה תוך הבטחת דיור, אמצעי מחיה ותעסוקה הולמים ושירותים חברתיים נאותים.
- ח. הקטנת נטל המס.
- ט. עידוד שוק ההון והשבת אמון הציבור בו.
- י. שינויים מבניים במשק לרבות רפורמות מקיפות במערכות הבריאות, החינוך, הרווחה, החקלאות והאנרגיה.
- יא. עידוד עסקים קטנים וביטול אפליות ועיוותים בנוגע לעצמאים.
- יב. צמצום הביורוקרטיה וביצוע רפורמה מקפת ביחסי האזרח והשלטון.

3. צמיחה מהירה של המשק

ממשלת ישראל תפעל להגברת הצמיחה שהואטה בשנה האחרונה. לשם כך, תפעל הממשלה לביצוע רפורמות מבניות מקיפות באמצעות מדיניות מקרו-כלכלית נכונה אשר תיצור את התנאים המתאימים לצמיחה ארוכה טווח. תנאי בסיסי להגברת הצמיחה הינו הורדת שיעורי האינפלציה. הממשלה תנקוט במדיניות פיסקאלית ומוניטרית משולבת שתגרום, תוך פרק זמן קצר ביותר, לירידת שיעורי האינפלציה לרמה חד-ספרתית, המקובלת במדינות המערב. הממשלה תפעל גם להורדה הדרגתית במשך של מערכת ההצמדות, בעיקר של אה הנתונות לשליטתה. עצמאות כלכלית אינה אפשרית ללא גידול דרסטי ביצוא. ענפי התעשייה, התיירות והחקלאות הם המנוף לעצמאות כלכלית, לשינוי מבנה המשק ולהפיכתו למשק יצרני ומודרני.

א. תעשייה

- צמיחת המשק תתבסס בעיקרה על המשך פיתוח התעשייה.

- רווחיות כלכלית תישמר תוך שימוש באמצעי מקרו ומיקרו-כלכליים. יחד עם זאת, תלקח בחשבון חובת ההתייעלות של התעשייה.

ב. תיירות ענף התיירות התפתח והפך לאחד הענפים המובילים בכלכלת ישראל. התיירות היא תעשיית יצוא לכל דבר ובעלת ערך מוסף גבוה ביותר. התיירות תורמת לשיפור מאזן התשלומים, מספקת תעסוקה, מסייעת לפיתוח אזורים בלתי מיושבים וגם תורמת לשמירת הקשר עם הריכוזים היהודיים בעולם. קידום ענף התיירות חייב להביא למיצוי פוטנציאל התיירות הגדול של מדינת ישראל.

- יוקצו משאבים כספיים לקידום התיירות ולהגברת השיווק, בכדי להגיע לגידול במספר התיירים המגיעים לארץ.

- הממשלה תעודד ותסייע בפיתוח התשתיות לתיירות בהתאם לתכניות האב בתיירות ותפעל להגדלת מספר היהודים המועסקים בענפי התיירות והאירוח.

- תיבחן מערכת המיסוי הממשלתית והעירונית המוטלת על כל מגזרי התיירות בכדי לאפשר התמודדות שוות כוחות עם מדינות התיירות המצויות באגן הים התיכון.

- בד בבד עם הבנייה והפיתוח באיזורי התיירות, נפעל לעידוד השקעות בפיתוח אטרקציות מגוונות לתיירים. יושם דגש על פיתוח תיירות עממית, לרבות חדרי אירוח – "צימרים".

- מחקר ופיתוח - בכדי להכין את משק לקראת המשך תהליך הצמיחה המואץ והאפשרות לשילובה של ישראל במרחב הבינלאומי, יקויימו מעקב ומחקר ממלכתיים על ההתפתחויות הכלכליות והטכנולוגיות בארץ ובעולם. לשם כך, יוקצו משאבים לנושאי מחקר ופיתוח אזרחיים וצבאיים.

- מדיניות עידוד ההשקעות במחקר ופיתוח תורחב ותכלול גם השקעות בתשתית. - הממשלה תעודד הקמת קרנות דו-לאומיות עפ"י מודל קרן בירד.

4. נקיטת צעדים מיידיים להקטנת הגרעון במאזן התשלומים

הממשלה תנקוט בצעדים מיידיים להקטנת הגרעון במאזן התשלומים. היא תעשה זאת באמצעות צמצום הוצאות הממשלה, הנהגת מדיניות מוניטרית ופיסקאלית אשר תעודד השקעות במשק ותסייע להגדלת היצוא ולהקטנת הגרעון.

5. שיפור, הרחבה והקמה של מערכות תחבורה ותשתיות מודרניות אחרות ברחבי המדינה

בשנים הקרובות תפעל הממשלה להרחבה מאסיבית של ההשקעות בענפי התשתית. עיקר ההשקעות ייעשו בענפים הבאים:

- תשתית כבישים עירוניים ופיתוח של כבישים בינעירוניים ואחזקתם.
- פיתוח מסועף של רשת רכבות בין איזורים מרוחקים ורכבת פרברים מהירה בריכוזי אוכלוסייה.
- ניצול מושכר של השימוש במים ובביוב.
- פיתוח איזורי תעשייה חדשים. - פיתוח תשתית תיירותית. - הקמת תשתית תקשורת מודרנית.

6. הקטנת מימדי העוני

הפתרון הנכון לבעיית העוני הינו להביא לצמיחה כלכלית ארוכת טווח. מקורה של צמיחה זו צריך שתהיה לא מהלוואות ומתרומות מחו"ל, אלא מעלייה בפריון העבודה והייצור, שיבואו ליצירת מקומות עבודה חדשים ויאפשרו לנמצאים מתחת לקו העוני להשתלב בשוק העבודה. צעדים כאלו יביאו לתוצר גבוה יותר לנפש ולצמיחה מתמשכת שפירושה מקומות עבודה נוספים, הכנסה גבוהה יותר לנפש ואפשרות לסייע לשכבות החלשות יותר. בנוסף, יש לערוך שינוי במדיניות הסובסידיות והעברתן בהדרגה מן המצרף אל הנצרף. הווה אומר, בעלי הכנסות גבוהות ייהנו פחות מן הסובסידיות הציבוריות בעוד שבעלי הכנסות נמוכות ייהנו מהן במלואן.

7. הקמת תשתית מודרנית בערי הפיתוח וקווי תחבורה מהן ואליהן

הממשלה מייחסת חשיבות לאומית לערי הפיתוח. לצורך המשך פיתוחן התעשייתי של ערי הפיתוח, תסיע להן הממשלה על-ידי הגדלה בהשקעות בתשתית. - יסללו כבישים מהירים שיקרבו את איזורי הפיתוח למרכז הארץ.

- תימשך ותורחב המדיניות של הקמת מרכזים ופארקים איזוריים לתעשייה, כולל הקמת מבני תעשייה להשכרה. - במגמה למשוך כח אדם מקצועי, ינתנו הקלות בתשלומי מס הכנסה לעובדים שיועסקו במפעלי תעשייה והמתגוררים בערי הפיתוח. - הממשלה תסייע בפיתרון בעיות הדיור למעתיקים את מגוריהם לאיזורי הפיתוח.

8. הקטנת נטל המס

שיעורי מס שולי גבוהים ומיסוי כבד משפיעים באורח שלילי על הצמיחה הכלכלית:

- מיסוי כבד משמש תמריץ שלילי ליזמות ולעבודה, מעודד בריחת הון אנושי ופיזי מהארץ, מעודד העלמות מס ואינו מעודד עלייה ארצה.
- לפיכך, תנאי בסיסי לצמיחה ולהתפתחות כלכלית הוא יצירת מערכת מיסוי שתעודד צמיחה ותהיה תמריץ לעבודה ולחסכון.
- יש לערוך רפורמה מקיפה במערכת המיסוי שתתבסס על העקרונות הבאים:
- אדם העובד ויוצר זכאי לשמור בידיו את רוב פרי עמלו.
- ביסוס מנגנון גביית המס על כבוד הדדי ועל אמון בין הרשויות לאזרח.
- לשם כך, תפעל הממשלה כדלקמן:

- א. יופחתו ושיעורי מס הכנסה באורח הדרגתי תוך צמצום מספר מדרגות המס ופישוט גבייתו.
- ב. תפושט פקודת מס הכנסה.
- ג. יתוקן העיוות שלפיו המגזר העסקי אינו יכול לקזז הפסדים מניי"ע כנגד רווחים שוטפים.
- ד. יאוחד הטיפול בעסקאות מקרקעין המטופלות במסגרת מס שבח ומס הכנסה.
- ה. יבוטל מס הבולים.
- ו. יאוחדו שוק ההון והשבת אמון הציבור בו.

9. עידוד שוק ההון והשבת אמון הציבור בו

- א. תמשך ההגנה על חסכוניות הפרט.
- ב. לא יוטל מיסוי על עסקאות במניות הנסחרות בבורסה.
- ג. הממשלה תפעל לעידוד החסכון ותמשיך את הרפורמה בשוק ההון.
- ד. הממשלה תצמצם את מעורבותה בשוק ההון.
- ה. הממשלה תפעל לחיזוק אמון הציבור בבורסה לניירות ערך.
- ו. מימון השקעות הענפי בתעשייה, תיירות, חקלאות, חשמל, מים ורשויות מקומיות יועבר, בהדרגה, מתקציב המדינה למוסדות המימון הענפיים, שיגייסו את ההון הדרוש מן הציבור. מעורבות המדינה תצטמצם למתן ערבויות והקלות במיסים.
- ז. ינתן חופש פעולה גדול יותר, על סמך שיקולים כלכליים, לקרנות הפנסיה ולקופות הגמל בשוק ההון.
- ח. הפרטת החברות הממשלתיות ומכירת מניות הבנקים ייעשו גם באמצעות הבורסה לניירות ערך.

10. ריבית

הממשלה, בשיתוף פעולה עם בנק ישראל, תנהיג מדיניות של ריבית גמישה שהולמת משק צומח בתנאים של אינפלציה נמוכה ותתאים אותה לשערי הריבית והאינפלציה המקובלים בעולם

המערבי. הפער בין הריבית הדביטורית לריבית הקרדיטורית, יוקטן בדומה למקובל בעולם המערבי.

11. רפורמה במטבע חוץ

- א. יבטלו המגבלות המנהליות שעדיין נותרו על פעילות המגזר העסקי במט"ח.
- ב. יצומצמו, עד למינימום, ההגבלות על פעילות משקי בית במטבע חוץ.
- ג. יסתיים התהליך ההדרגתי של פתיחת המשק לתנועת הון לחו"ל ומחו"ל.

12. שינויים מבניים במשק

א. צמצום מעורבות הממשלה במשק

- הממשלה תאיץ במהלך כהונתה, באופן משמעותי, את תהליך מכירת החברות הממשלתיות. לצורך הטיפול בהפרטה תוקם יחידה מיוחדת שתעסוק בזרז תהליך ההפרטה. כל החברות הממשלתיות העסקיות יופרטו, למעט חברות או חלקים בחברות אשר יש להם השלכה בטחונית. הגופים והחברות שבעלות הממשלה יימכרו לציבור, ליזמים, לגורמים פרטיים ולעובדי המפעלים, זאת תוך שמירה על זכויות העובדים.
- הממשלה תורשה להקים מפעלים ומוסדות ולנהלם אך ורק בתחומים החיוניים למדינה ושאינם ניתנים לביצוע על-ידי יזמים פרטיים.
- הממשלה תפעל לזרז הליכי מכירת הבנקים.

ב. רפורמה במשך הגז והדלק משק הדלק והגז פעל במשך שנים רבות כמשק מפוקח ללא תחרות, כאשר חברות הדלק הוותיקות חילקו ביניהן את השוק ובתי הזיקוק פעלו כמונופול בתחום הזיקוק. הרפורמה במשק הדלק, תבטא בפתיחה מוחלטת של משק הדלק לתחרות חופשית ובהפחתה של מעורבות הממשלה במשק הדלק. הממשלה תפעל לביטול המגבלות השונות בנוגע להקמת תחנות דלק חדשות.

ג. חשיפת המשק ליבוא מתחרה תמשך חשיפת המשק ליבוא מתחרה, שתביא לאורך השנים להתייעלות ענפים רבים במשק, על בסיס של הדדיות. יבטלו תקנים רשמיים למוצרים מיובאים שאינם תחומי הבריאות והבטיחות. פתיחה מבוקרת של המשק לתחרות, באמצעות צמצום התקינה וההגבלות האדמיניסטרטיביות בתחומים שונים.

ד. רפורמות בתחום המים והביוב

- הממשלה תפעל להפוך את משקי המים והביוב ברשויות המקומיות ליחידות הפועלות באופן עסקי.

- הממשלה תפעל לחבר את היישובים שאינם מחוברים עדיין לרשתות המים והביוב.

ה. פתיחת תחום התקשורת לתחרות שינויים טכנולוגיים בענף התקשורת, בשנים האחרונות, מאפשרים ליצור תחרות במספר תחומים הפעולים כיום בתנאי מונופול. התחרות בנושאים כגון תקשורת נתונים, תקשורת ניידת, תקשורת לוויינים, עשויה להביא לתנופה ולייעול ענף התקשורת, להורדת מחירים ולפיתוח מגוון רחב של שירותים.

13. עידוד עסקים קטנים וביטול אפליות ועיוותים בנוגע לעצמאים הממשלה מייחסת חשיבות רבה לעצמאים וליזמים שתורמים רבות להתפתחות הכלכלית במשק. העסקים הקטנים תורמים תרומה חשובה ביצירת מקומות עבודה וחדשנות עסקית. הממשלה תשאף ליצור תנאים כלכליים

וסביבה נוחה וחופשית להקמתם והתרחבותם של עסקים קטנים. הממשלה מכירה בזכותם של העצמאים ובעלי העסקים הקטנים לשיוויון בחוק ולהכרה במעמדם כגורמים מרכזיים בכלכלה. לפיכך, הממשלה תפעל למען:

- א. ביטול ההפלות הרבות והמכבידות שכוונו, עד היום, לעבר ציבור העובדים העצמאיים.
- ב. השוואה מלאה, על-ידי חקיקה, בין העצמאי והשכיר בכל הנוגע להפרשות המוכרות לבטחון סוציאלי.
- ג. הקמת ועדה ציבורית לרפורמה בביטוח הלאומי.
- ד. בחינת האפשרות לצירוף העצמאים לקרן האבטלה.
- ה. צמצום מספר המקדמות המשולמות על-ידי העצמאים למס ההכנסה.
14. צמצום הברוקרטיה וביצוע רפורמה מקפת ביחסי האזרח והשלטון
- א. יבוטלו בירוקרטיות קיימות ותימנע צמיחתם של מנגנונים מסורבלים ומיותרים.
- ב. יבוטלו מנגנוני רישוי ותיווך מיותרים.
- ג. יבוטלו מנגנוני מיסוי מנופחים הגורמים להטרדה מיותרת של האזרח.
- ד. יבוטלו כפילויות שאינן חיוניות, או שאינן תורמות, לקידום המשך והחברה.

פרק 8 חקלאות והתיישבות

1. פריסת ההתיישבות בכל חלקי הארץ היא בעלת חשיבות לאומית וחלק ממערך הבטחון של מדינת ישראל. הממשלה תפעל להקצבת משאבים ואמצעים לסיוע מיוחד ליישובים בקו העימות ובאיזורים מרוחקים ממרכזי אוכלוסיה. החקלאי המעבד את אדמתו והמגן עליה הוא חלוץ המקיים את המעשה הציוני, ושומר על קרקע הלאום לצורך קליטת העם היהודי השב לארצו.
2. ממשלת ישראל תפעל לקידומו של המשק המשפחתי, ותעודד במיוחד את הייצוא החקלאי, גם על-ידי מתן אשראי ומענקי השקעה, אם יש צורך בהם.
3. הממשלה תוציא חוק לרישום הנחלה בטאבו על שם המתיישב ותדאג לביצועו.
4. הממשלה תגבש תוכנית להסדר חדש לחובות המושבים, במקום ההסדרים הקיימים היום. על ההסדר יהיה לתקן עוולות שנעשו על-ידי ארגוני קניות כושלים ופוליטיים שחייבו את החקלאים בריבית ובהוצאות מוגזמות ולגבש תוכנית הכוללת מחיקת חובות ופריסתם, עם דגש מיוחד על מושבי הפריפריה, בהתאם לעקרונות ההסדר שנעשה עם התנועות הקיבוציות.
5. הממשלה תבטיח בחוק את זכויותיהם הסוציאליות של חברי המושבים ובניהם.
6. תיעשה חלוקה צודקת של אמצעי הייצור ורישום על שם המתיישב המקופח והזקוק לסיוע.
7. הממשלה תיזום תוכנית ממלכתית לפיתוח מקורות הכנסה חלופיים למשק המשפחתי בפריפריה, שיבואו מתיירות, תעשיית, מלאכה ושירותים.
8. הממשלה תפעל להסדרת הפעילות החלופית בהתיישבות תוך שמירה על איכות החיים והסביבה.
9. הממשלה תפעל לשינוי פקודת האגודות השיתופיות, ולהגדרת זכויות המתיישב, תוך ניתוקן מכל המערכת הפוליטית.
10. הממשלה תמשיך לעודד קליטת בנים במושבים, ולאפשר פיתוח וחיזוקה של המערכת הכפרית.
11. הממשלה תתמוך בהקמת ארגון כלל מושבי מייצג, ארצי וכולל, משוחרר מכבלים פוליטיים, שיפעל לטובת החקלאים, ולפיתוח המערכת הכפרית.

12. הממשלה תפעל להסדרת פעילות מועצות הייצור בדרך של בחירת חבריהן ישירות על-ידי המגדלים, וצמצום כוחם של הארגונים.
13. הממשלה תדאג לאספקה סדירה של תוצרת חקלאית מישראל לאזרחיה, תוך מתן תמורה נאותה לחקלאים וצמצום פער התווך והיא תפעל במגמה ליצור חקלאות מתוכננת, שמבטיחה יציבות כלכלית לחקלאים ויציבות באספקת המוצרים ובמחירים שמשלמים הצרכנים.
14. החקלאות המתוכננת מנצלת את היתרון היחסי של החקלאי הישראלי. לפיכך, הממשלה תעודד את המחקר והפיתוח החקלאיים. בכדי למנוע פגיעה בחקלאות הישראלית, תחפש הממשלה דרך לתקן את המצב הקיים המאפשר יבוא תוצאת חקלאית ללא הגבלה משטחי סמכותה של הרשות הפלשתינאית לישראל.
15. למתיישב הזכות האזרחית הבסיסית לקבל במישרין כל שירות שירצה בו מכל מוסד ממלכתי וציבורי. המתיישב לא יהיה תלוי באגודה, בתנועה התיישבותית, בארגון אזורי ובכפייה מפלגתית.

פרק 9 רווחה

ממשלת השמאל הכושלת הנהיגה מדיניות כלכלית שעיקרה צמיחה משקית על חשבון שחיקת השכר במגזר התעשייתי וחקלאית והורדה מחפירה ברמת חייהן של שכבות רחבות. תוספת ההכנסה הלאומית, הנובעת מן הצמיחה כלכלית, מנותבת לידי מעטים בלבד ומרכזת עוצמה כלכלית בידי הבנקים ובעלי ההון. היא מעשירה את העשירים ומרוששת את רוב האוכלוסיה העובדת. נתוני התל"ג הגבוהים המצביעים על כך שישראל עברה לדפוס כלכלה מערבית, אינם מפרטים באילו איזורים בארץ ובידי מי מתרכזת הצמיחה. קיימת התעלמות מודעת מן העובדה כי השפע הנוצר מוזרם אל שכבה צרה בלבד. מדינת ישראל מחזיקה כיום, על פי הסטטיסטיקה הבינלאומית הרשמית, בפער ההכנסות הגבוה ביותר בקרב השכירים מבין כל המדינות המפותחות בעולם. תעודת הגמר המוענקת לממשלה היוצאת בתחום פועלה החברתי הוא תעודת עניות בשל הקיטוב בחלוקת ההכנסות בישראל שגובר משנה לשנה. מימדי העוני בישראל הם הגדולים בתולדותיה. פער ההכנסות בין השכירים הוא הגדול ביותר בעולם בקרב המדינות המפותחות. כ-120 אלף, בעשירון העליון, משתכרים בחודש אחד את אשר משתכרים 120 אלף בעשירות התחתון, בשנה תמימה. שלישי מתושבי ישראל חיים, בתנאי עוני. 700 אלף איש, בהם 285 אלף ילדים חיים מתחת לקו העוני. שני שלישים מהשכירים בישראל משתכרים מתחת ל-4,200 שקל ברוטו. מאות אלפים מתוכם משתכרים למטה מ-2,500 שקל. 52.2% מן השכירים בישראל אינם משלמים מס הכנסה, כי הכנסותיהם אינן מגיעות אל סף המס.

1. תעסוקה

- א. הממשלה רואה כיעד לאומי יצירת תעסוקה לכל דורש.
- ב. הבטחת עבודה לאדם היא ערך עליון לשמירה על כבודו וזקיפות קומתו. הממשלה תפעל להעלאת ערך העבודה בעיני אזרחיה המדינה, לשיפור היחס לעבודה ולהפיכתו לנורמה בחברה הישראלית. הדבר יביא לשיפון הן במוסר העבודה והן בפיריון העבודה.
- ג. הממשלה תפעל לקידום ערך העבודה העברית במשך הישראלי וחינוך הנוער לערך זה.
- ד. הרחבת ההשכלה וההכשרה המקצועית היא תנאי חשוב לצמצום האבטלה. לפיכך, הממשלה תרחיב את מערכת ההכשרה המקצועית לעובדים, ופיתוח כלים להכשרה פנים-מפעלית.

ה. במקום שיטת דמי האבטלה המקובלת היום, תישאף הממשלה לתת תמריצים לעובדים בתוכניות חלופיות לעבודה.

ו. הממשלה תעשה מאמץ לצמצם את העסקת העובדים הזרים במשק, ברוח חוק עובדים זרים, כדי לאפשר קליטת עובדים ישראלים רבים ככל האפשר.

ז. הממשלה תמשיך במדיניות של עידוד חיילים משוחררים לרכוש מקצוע במסגרת הכשרה מקצועית, בששת החודשים האחרונים לשירותם.

ח. כל חייל משוחרר חסר עבודה, יהיה זכאי להכשרה מקצועית ולהשלמת השכלה במשך שלוש השנים הראשונות לאחר שחרורו מצה"ל.

ט. הממשלה תקצה משאבים ותעודד יוזמות ליצירת מקומות עבודה בערי הפריפריה ובאיזורים המוגדרים כמוקדי אבטלה.

2. שכר

א. שכר המינימום יועלה ל- 50 אחוזים מן השכר הממוצע במשך ויעודכן פעמיים בשנה. תיבדק האפשרות לבטל את הפרמיה בשכר המינימום.

ב. יישמרו מלוא הזכויות הסוציאליות של עובדים המועסקים ב"חוזים קבלניים".

3. דיור

א. תימשך מדיניות הסיוע לדיור הניתנת ישירות למשתכן ותפעל תוכנית הממשלה המעודדת בנייה להשכרה.

ב. בשיכון הציבורי יימשך העידוד לדייר למעבר משכירות לרכישה. כך יתחזק הקשר בין הדייר לביתו ולסביבתו.

ג. תיבחן האפשרות לערוך חישוב מחודש של המשכנתאות על-פי ריבית סבירה של שלושה אחוזים לכל היותר.

ד. תימשך הרפורמה להנהגת שינויים יסודיים בחוק התכנון והבנייה, ולזירוז הליכי תכנון ורישוי. יוקנו יותר זכויות לוועדות המקומיות, ויווצרו מסלולי רישוי מקוצרים לתוכניות לא חריגות.

ה. ימשך עידוד הכנסת שיפורים טכנולוגיים המוזילים עלויות הבנייה, החוסכים בכוח אדם והמקצרים את משך הבנייה.

ו. הממשלה תנקוט במדיניות של הפשרת קרקעות לבנייה למגורים.

ז. תימשך הרפורמה במדיניות קרקעות הלאום כדי לאפשר הוזלת הדיור לזכאים.

ח. הממשלה תוריד את שיעורי המיסוי על הדירות והקרקעות.

ט. תנופת הפיתוח והבינוי בירושלים תואץ במגמה לעודד מעבר יהודים אליה מהארץ ומחו"ל.

י. תימשך תנופת הבנייה בכל רחבי ארץ ישראל.

יא. הממשלה תאפשר למשתכנים, זכאי משרד השיכון, לעמוד בפירעון הלוואות לדיור תוך שמירה על רמת חייהם.

יב. יימשך פיתוח מערכת הסיוע לפרט, בכדי לאפשר לכל כאזרחי המדינה, חדשים, ותיקים, חרדים, זוגות צעירים, קורת גג ורווחת דיור, תוך השוואת תנאי הסיוע.

יג. החלטות על הפניית קרקעות פרטיות לצרכי ציבור, תתאפשר רק לאחר שבעל הקרקע יאשר קבלת ההודעה על ההפקעה ולאחר שיינתן לו פיצוי הולם.

4. בריאות

- א. חוק בריאות ממלכתי – תוקם ועדה ציבורית-מקצועית מיוחדת לבדיקת כל הכרוך ביישומו של חוק הבריאות הממלכתי. המלצות לשינוי החוק ותיקונו יוגשו לממשלה תוך שלושה חודשים מיום הקמת הוועדה.
- ב. בתי חולים – ינצלו את היוד היקר אשר ברשותם, ובעיקר את חדרי הניתוח, במשך כל שעות היממה.
- ג. תיבדק האפשרות לכלול את מערכת טיפת חלב במסגרת ביטוח הבריאות הממלכתי.

5. ערי פיתוח

- א. הממשלה תפעל למימוש חוק ערי הפיתוח ותחדש את פעילות ועדת השרים לענייני ערי הפיתוח תוך ראיית הישגים בגליל, בנגב, בגולן, בשומרון וביהודה כמקשה אחת.
- ב. הממשלה תתמיד בהענקת תנאים מועדפים לערי הפיתוח כדי למשוך אליהן מתיישבים ולשפר את איכות החיים של תושביהן.
- ג. הממשלה תפעל להעברת תעשיות צבאיות ובטחוניות ממרכז הארץ לאזורי הפיתוח עם דגש מיוחד על רמת בקע שבנגב.

6. שיקום שכונות

- א. מפעל שיקום השכונות יימשך במלוא התנופה ויורחב לכל השכונות הזקוקות לשיקוף מקיף וכולל.
- ב. היעדים המרכזיים הבאים יהיו:
1. שיפור תנאי החיים הפיזיים – פתרון מוחלט של בעיות צפיפות ותנאי דיור.
 2. העלאת רמת החינוך.
 3. שיפור שרותי הרווחה והבריאות בשכונות.
 4. הגברת התיאום בין כל הגורמים במשרדי הממשלה, הסוכנות היהודית, הרשויות המקומיות וועדי השכונות.
 5. שיפור התשתית ותוספת מבני ציבור וקהילה בכל שכונה הזקוקה לכך.
- ג. ייעשה מאמץ לקבוע תקנון מיוחד בכל רשות מקומית שיתייחס להקלות מיוחדות לאיזורי שיקום שכונות.

7. שירותים חברתיים

- א. הממשלה תפעל לקיום שירותים חברתיים – מחסה, מזון, תמיכה וסיוע לקבוצות אוכלוסיה שאינן מסוגלות לעזור לעצמן מסיבות של גיל, פגיעה גופנית, או שכלית או משבר אישי ומשפחתי.
- ב. הממשלה תרחיב את השירותים המתאימים במסגרת מוסדית ו/או קהילתית לסובלים מפיגור שכלי.
- ג. הממשלה תנקוט בצעדים לצמצום נגע הסמים בחברה הישראלית באמצעות הרשות למלחמה בסמים. הרשות תעסוק במניעת הנגע ועקירתו וכן ביצירת מערכות טיפוליות לגמילה ובשיקום קורבנות הסמים.

ד. למניעת פשע, אלימות ועבריינות, תנקוט הממשלה בפעולות הבאות: טיפול בילדים ובני נוער בקבוצות סיכון ומניעת הידרדרותם לחיי פשע. חיפוש שיטות חדשות ויעילות לשיקוף עבריינים. דגש על עזרה לאסירים משוחררים לחזור לחיים תקינים בחברה. חוק פנסיה ממלכתי יחוקק חוק פנסיה ממלכתי שיבטיח לגימלאים ומקבלי קיצבאות הזקנה הכנסה שתאפשר קיום רמת חיים הולמת וסבירה. חוק זה יעזור גם לחלק מהקשישים לצאת ממעגל העוני הקיים היום.

קיצבאות

1. קיצבאות הביטוח הלאומי לזקנים, שארים ונכים יעודכנו אחת לחודשיים.
2. הממשלה תפעל לבדיקה מחודשת של רמת הגימלה המשולמת למי שכל קיומו על מערכת הבטחון הסוציאלי במגמה להבטיח שיפור לאוכלוסיית הנזקקים באופן שיהיה תואם את ההתפתחויות במשק, המס הישיר על הגימלאות יופחת.
3. יינתן פיצוי לשכבות החלשות באמצעות הביטוח הלאומי בגין ביטול הסובסידיות למוצרי יסוד.
4. תיבדק האפשרות להרחיב את קיצבאות הילדים ולהחילן גם על חיילים בשירות סדיר עד גיל 21, וזאת בהתאם להתפתחויות במשק.

גימלאים

1. העסקת גימלאים – הממשלה תעשה מאמץ לעבד תוכנית תעסוקה יחודית לנשים ולגברים הפורשים מעבודתם במלוא כוחם. במקביל, היא תחפש דרך להקטין את המיסוי על עבודתם זאת.
2. הממשלה תשפר את חוק האזרחים הוותיקים על-ידי מתן הנחה בתשלום החשמל, בחודשי החורף, לקשישים אשר יעמדו בקריטריונים שייקבעו על ידה. כמו כן, תדאג לבטל לאזרחים הוותיקים שיזדקקו לכך, את תשלום דמי השימוש הקבועים של חשבונות הטלפון הביתי.
3. הממשלה תבצע רוויזיה במערכת הפנסיה בארץ במגמה כי לא תיפגע רמת הפנסיה המשולמת היום לגימלאים. - התרחבות אוכלוסיית הקשישים מטילה עומס על המערך הפנסיוני. היום אין תיאום בין הגורמים השונים במערכת הפנסיה. התוצאה היא שחלק מן הפורשים ממעגל העבודה זכרים לפנסיה נמוכה שאינה שומרת על רמת חיים של פורש ולעיתים אפילו לא לפנסיה כזאת. - לאור מצבן האקטוארי של הקרנות הפנסיוניות ההסתדרותיות קיים ספק גדול אם המערכת תוכל לעמוד בהתחייבויותיה בעוד כ- 20 שנה. משבר פנסיוני, כאשר יתחולל, יערער את כל אושיות הכלכלה הישראלית.
4. אישפוז סיעודי – בחוק ביטוח הבריאות הממלכתי עדיין לא מופעל הביטוח הסיעודי. הממשלה תפעיל את האישפוז הסיעודי ותעשה מאמץ להקטין את תור המממתינים לאישפוז זה. כמו כן, תסייע המדינה בידי אלא אשר ידם אינה משגת לכך, לקבל שירותי אישפוז בבית במקום אישפוז מוסדי.
5. הממשלה תיזום ותעודד דיור הולם ומוגן לאוכלוסיית קשישים במסגרת פרוגרמה מתואמת בין שירותי הרווחה לבין משרד השיכון.

1. תוכר זכותה של עובדת הנמצאת בשמירת הריון או מטופלת בבעיית אי-פרייון להיעדר מהעבודה לצורך שמירת הריונה ו/או טיפוליה. הוצאות הטיפולים יהיו מוכרות במס הכנסה.
 2. תוכר זכותה של אשה בהריון להיעדר מן העבודה על חשבון ימי מחלה. הוצאות הטיפולים יהיו מוכרים במס-הכנסה.
- משפחות חד-הוריות הממשלה תשתדל להבטיח את תיפקודן הנאות של המשפחות החד-הוריות. תינתן תשומת לב למעמדן וייעשה מאמץ להקל עליהן בתנאי הדיור, החינוך והעבודה. נכים ואוכלוסיית המוגבלים והחריגים
1. בעולם העבודה של היום, המתבסס על טכנולוגיות מתוחכמות, יכול כמעט כל נכה למצוא את יעודו בשוק העבודה.
 2. הממשלה תפעיל מדיניות של שיקום מקצועי וחדשני שתנצל את מיגוון האפשרויות התעסוקתיות הקיימות בשוק.
 3. תובטח תעסוקה לאוכלוסייה החריגה בהתאם לאפשרויות הפרט במסגרת יצרנית או שיקומית.
 4. הממשלה תדאג למתן השירותים המתאימים לכל נכה שאינו מסוגל לקיים חיים עצמאיים הן במסגרת מוסדית והן במסגרת קהילתית.
 5. בצד השיקומי תידאג הממשלה לפתח מערכת שירותים תחזוקתית, הן במסגרת קהילתית והן במסגרת מוסדית, שתספק שירותי רווחה הולמים לנכה הנעדר כושר עבודה.
 6. הממשלה תדאג לאיחודם של שירותי השיקום הממלכתיים לנכים ולשיפור תפקודם.
 7. הממשלה תעשה להסדרת זכויות הנכים לרבות נכי תאונות עבודה ואלמנות נפגעי תאונות העבודה בחקיקה.
 8. הממשלה תחפש דרך להגדיל את הקיצבאות החודשיות להורים בעלי יתלם מוגבלים בכדי לשפר את חייהם של החריגים אזרחי המדינה ושל משפחותיהם.
 9. הממשלה תסייע להקמת מוסדות לטיפול בילדים ובמבוגרים חריגים.

8. ניצולי שואה

- א. הממשלה תעשה לתיקון חוקים שמטרתם לשפר את התנאים ולהשוות את הזכויות של ניצולי השואה, שאינם מקבלים פיצויים מגרמניה, לאלה של ניצולי שואה אחרים שמקבלים אותם.
 - ב. ממשלת ישראל תמשיך לפעול למען החזרת רכוש יהודי מארצות מהם הגיעו עולים חדשים לישראל.
- לשכת יעוץ והדרכה יגישו סיוע לבעלי הרכוש או ליורשיהם שרכושם נותר בארצות מוצאם.
- הממשלה תבוא בדברים עם ממשלות ידידותיות בארצות מהם הגיעו העולים לישראל על מנת להביא להכרת זכויות בעלים של אזרחי ישראל על הרכוש שנותר בארצות מוצאם, לפישוט התהליכים הכרוכים בהחזרתו ולביטול תקנות שמונעות חזרתו.

פרק 10 חינוך ומדע

החינוך היה בבת עינו של העם היהודי בכל תולדותיו. כך הוא חייב לשוב ולהיות גם היום. כל העוסקים בו, בעיקר המורים, זכאים למעמד מועדף בחברה הישראלית. יחוזק טיפוחם בחינוך של היסודות היהודיים-לאומיים, הציוניים והחברתיים. החינוך יהיה מושתת על הערכים הנצחיים של מורשת ישראל, על תודעה יהודית-ציונית, על אהבת המולדת וזכותנו עליה, על נאמנות לעם ולמדינה, מסירות אליה ונכונות בלתי מסוייגת להגן עליה, על ערך העבודה ומוסר העבודה, על חרות ושוויון, על משמעת וסובלנות, על עזרה הדדית, על אהבת הבריות וטוהר המידות ברוח חזונו של נביאי ישראל. ספר הספרים – התנ"ך – פרי רוחו ויצירתו של עם ישראל, יתפוס את המקום הראוי לו בחינוך הדור הצעיר לערכים ציוניים, לאומיים, חברתיים, מוסריים ואוניברסליים. השפה העברית היא מנכסי היסוד של העם היהודי והיא חלק מהמסד של חינוך הלאומיים. יושם דגש על פיתוחה. הערכים הללו ייוחדו במיוחד בבתי המדרש למורים שמתפקידם להקנות לתלמידים את הציונות כתורת חיים מעשית. במערכת החינוך, על כל דרגותיה, יושם דגש על הכנת הדור הצעיר לעולם הטכנולוגי המתקדם בו אנו חיים. יפותחו הכישורים הבסיסיים להכנה לחיים, החל מן הגיל הרך וכלה במוסדות המחקר וההשכלה הגבוהה.

1. כללי

- א. כל ילד בישראל יהיה זכאי לחינוך חינם במשך 15 שנות לימוד, החל מגיל 3 ועד סוף כיתה י"ב או המקבילה לה.
- ב. יום לימודים ארוך יונהג בבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים.
- ג. לא יהיו יותר מ-30 תלמידים בגנים ובכיתות הלימוד בבתי הספר.
- ד. תיעשה פריסה מחדש, מקיפה ושוויונית ככל האפשר, של מיטב המורים, בכל איזורי הארץ לרבות המרוחקים ממרכזה. ניתן יהיה להשיג זאת על-ידי הענקת תמריצים למורים שמוכנים להשתקע, למשך 5 שנים לפחות באזורי פריפריה.
- ה. מבני בתי הספר יהיו חייבים להיות פעילים חמישה ימים בשבוע במשך לפחות 16 שעות ביממה ובימי ו' במשך לפחות 6 שעות. הם ישרתו קודם כל את תלמידי בית הספר, אבל מיד לאחר מכן ישמש לקורסים להשלמה, לאולפנים ולכיתות לעולים חדשים, ללימודים למבוגרים ולקשישים. למתנ"ס ולכל צורה אחרת של מרכז קהילתי.
- ו. בכל בתי הספר בארץ יונף דגל הלאום.
- ז. תחודש פעילות הגדני"ע.
- ח. פרויקט "נערי רפול" בצה"ל, ימשך כל עוד מערכת אחרת לא תיתן מענה מספק לנוער זה.

2. החינוך בגיל הרך

- א. יושם דגש על חינוך ליצירתיות ולפעלתנות של הילד בגיל הרך. תפותח התפיסה הויזואלית והשכלית במטרה להעניק בסיס בריא להתפתחות הילד ולהבטחת הישגיו ברכישת מיומנויות היסוד, הקריאה והכתיבה.

ב. הפעוטון יהיה חניס באיזורי מצוקה.

ג. יום לימודים ארך יונהג בגני טרום-חובה ובגני החובה. באיזורי מצוקה יהיה הצהרון חניס.

3. החינוך היסודי

א. ייעשה להגברת הצדדים היצירתיים ולעידוד וטיפוח החשיבה העצמית והעצמאית של התלמידים.

ב. מלמדה פאסיבית יעבור התלמיד למידה אקטיבית התובעת יצירתיות וחשיבה מקורית.

ג. דגש מיוחד יושם על הבטחת ההצלחה בלימוד הקריאה והכתיבה כמיומנויות יסוד. כשלון באלה גורם כישלון גם ביתר מקצועות הלימוד, בעיקר לטעונו הטיפוח המהווים כ-50 אחוזים מאוכלוסיית התלמידים בארץ. צמצום הכישלון בלימוד הקריאה עד למינימום הוא הצעד הראשון לצמצום מספר התלמידים טעונו הטיפוח במדינה. ולפיכך, זהו יעד חברתי ממדרגה ראשונה. הממשלה תנצל את מיטב השיטות והאמצעים למלחמה בתופעה זו הגורמת לתלמידים תיסכול, אכזבה, ערעור מעמדם החברתי ואפילו לנשירה מבית הספר.

ד. משרד החינוך ידאג לרכוש מחשבים אישיים לבתי הספר. כל תלמיד, כבר מבית הספר היסודי, יסתייע במחשב אישי בחלק מהשיעורים המועברים בבית הספר. הדבר חשוב לקידומו של הילד את עולם המחשבים והטכנולוגיה, המפותח כל כך היום במדינות המערב.

4. חינוך תיכון

א. יוגברו לימודי המדע והטכנולוגיה בזיקה לצרכי המשק ולחיזוק כלכלת המדינה ובטחונה.

ב. יוענקו תמריצים למורים ולתלמידים הפונים למקצועות אלה. יושם דגש מיוחד על הכשרת מורים ברמה גבוהה במקצועות הריאליים והטכנולוגיים.

ג. ייפתחו בתי ספר תיכוניים בערי פיתוח.

5. תנועות הנוער

א. הממשלה מוקירה את פעילותן של תנועות הנוער הציוניות. הממשלה תחזק את כל תנועות הנוער הציוניות-חלוציות ללא הבדל השקפה, לאור תרומתן החשובה לבניין העם והארץ ותעודד הצטרפותם של בני הנוער לתנועות במגמה להעמיק את השפעתן על חינוך הדור הצעיר וחיזוק מעורבות הנוער בחיי העם והמדינה.

ב. לחינוך באמצעות תנועות הנוער תפקיד מרכזי בעיצוב פני דור העתיד.

6. השכלת יסוד למבוגרים

א. במטרה לצמצם את הפערים החברתיים ולשפר את תיפקודם של אזרחים רבים בעבודה ובחברה, תרחיב הממשלה את מסגרות הלימוד למבוגרים חסרי השכלת יסוד.

ב. השכלת היסוד תוקנה בכל המסגרות האפשריות לרבות הרחבת היקפה של "תהילה", שמשמעותה, תוכנית השכלה ייחודית ללומד המבוגר.

ג. דגש מיוחד יושם על הקניית יסודות הקריאה והכתיבה במטרה לעקור את האנלפביות מן השורש.

ד. כל מבוגר הרוצה בכך יוכל להרחיב את השכלתו ואופקיו באמצעות תכניות חינוך ערב תיאום עם "המרכז להשכלת העם". התוכניות יכללו חוגים בנושאים שונים, כולל חוגים ברמה אוניברסיטאית במתכונת פתוחה.

- ה. לצורך זה תעודד השתלמות מקצועית מתמדת של מורים ומחנכים ועובדי מינהל.
ו. יוענק חינוך למבוגרים כולל קורסים לנהיגה נכונה ולהתנהגות הולמת בכבישים.

7. חינוך גופני וספורט

- א. החינוך הגופני מהווה חלק חשוב בפיתוח אישיותם של ילדים ובני נוער. לפיכך, יש להרחיבו בכל מסגרות החינוך.
ב. יינתן עידוד לפיתוח הספורט במוסדות חינוך, בצה"ל ובמקומות עבודה.
ג. יפתחו בבתי הספר מגמות ספורט יחודיות אשר במסגרתן ילמדו התלמידים את כל מקצועות החובה ובנוסף, באופן מורחב, את ענפי הספורט השונים.
ד. הישגים בינלאומיים של הספורט הישראלי הם אבן שואבת לנוער ומשמשים כתמריץ אפקטיבי ביותר לנוער לעסוק בספורט. דוגמה לכך הם מקצועות הטניס והכדור-סל. לפיכך, תדאג הממשלה ליצירת תנאים כלכליים מתאימים לצורך העלאת רמת ההישגים של נציגינו בזירות הבינלאומיות.
ה. במקביל יינתן סיוע לאגודות נוער וספורט, תוקצה קרקע ציבורית למגרשי ספורט ומשחקים, לאולמות ספורט ובריכות שחייה.

8. מדע, השכלה גבוהה וטכנולוגיה

- א. ישראל ענייה בחומרי גלם ואוצרות טבע אך עשירה ביד מדעי וטכנולוגי ובפוטנציאל אנושי כביר.
ב. בשנים האחרונות תרם המחקר והפיתוח המדעי והטכנולוגי להגדלה ניכרת ביצוא התעשייתי של ישראל.
ג. ההשכלה הגבוהה היא בית היוצר להתפתחותה של המדינה מבחינה כלכלית, מדעית, תרבותית וטכנולוגית.
ד. עתידה של ישראל טמון בשמירת המעמד המיוחד שישראל זכתה בו בקרה הקהילה המדעית הבינלאומית וכן בגיוס כוח אדם וידע מדעי כבסיס לפיתוח כלכלי.
ה. יובטחו תנאים לעידוד הנוער להשתלב בלימודים אקדמאיים וטכנולוגיים. יינתנו מילגות לימוד והוצאות מחיה לכל צעיר שיזדקק לכך. יוקמו מעונות סטודנטים בהם ישלמו הוצאות התחזוקה בלבד. יוקמו שיכונים לזוגות צעירים לתקופת לימודיהם. לימודים באוניברסיטה יהיו נחלת כל מי שירצה בהם ויהיה מוכשר לכך.
ו. ינתן עידוד להקמת מיכללות פרטיות להענקת השכלה אקדמאית.
ז. הממשלה תבטיח תקציבים נאותים לאוניברסיטאות לצורך הנחלת ההשכלה הגבוהה וקידום הידע המדעי.
ח. ייעשה מאמץ כי אחוז קבוע מהתל"ג יוקצה למחקר ופיתוח.
ט. המדיניות הממשלתית תשאף להפוך את ישראל למרכז מדעי טכנולוגי עולמי.
י. יושם דגש על ההיבט היישומי של המחקר והפיתוח המדעי לקידום התעשייה.
יא. תימשך הרחבת ההסכמים המדעיים הדו-לאומיים והבינלאומיים מהם יונקת הקהילה המדעית בישראל ידע ומשאבים רבים. בכך גם יועשר מירקם היחסים הבינלאומיים של מדינת ישראל.
יב. משרד ממשלתי ישא באחריות לריכוז ותיאום נושאי המחקר, המדע, ההשכלה הגבוהה והטכנולוגיה המתבצעים באוניברסיטאות ובמכוני המחקר בכל רחבי הארץ. המשרד ידאג

לתיאום המחקר הממשלתי במטרה להכין את החברה והכלכלה בארץ ולהצעידה לקראת האתגרים והמשימות של ה-21.

יג. אמנות ויצירתיות. הממשלה תעודד את מוסדות הלימוד ברמות השונות לקרב את הלומדים אל האמנות, לענפיה השונים, ולפיתוח היצירתיות, הן באמנות והן בשטחים אחרים. הרחבת אופקים, הכרת תרבויות שונות, ידע והבנה במוסיקה, בציור, בפיסול ובאמנויות נוספות – תורמות לעיצוב אישתו של האדם ולפיתוחה.

פרק 11 תרבות ואמנות

טיפוח התרבות חייב להיות חלק מן ההווייה הלאומית המתחדשת של העם היהודי בארצו. לכן הוא זכאי לעידוד הממשלה. יוגבר העידוד לפעולות הנותנות ביטוי למורשת עדות ישראל. תוגבר הפצת אמנות האמנות בכל חלקי הארץ.

א. הממשלה תפעל להיווצרות אקלים תרבותי-אמנותי שיאפשר ביטוי חופשי ליוצר, בלי קשר להשקפת עולמו הפוליטית. בהתאם לכך ייעשה מאמץ לביטול המונופולזציה של מוקדי התרבות והאמנות בישראל.

ב. היצירה המקומית תקבל את מלוא התמיכה הן על-ידי הגנה על זכות היוצרים והן על-ידי הפצת יצירותיהם בכל הדרכים: תקשורת אלקטרונית, תקשורת מודפסת, ספריות ציבוריות, תיאטרון וקולנוע והן על-ידי תיגמול נאות של היוצר. תוגש חקיקה והשלמת חקיקה בדבר עידוד היצירה הישראלית המקורית, זכויות היוצרים, הרחבת חוק זכויות המבצע וחוק האמרגנות. אין משמעות לקיום הרוחני והתרבותי של מדינה ללא תרבות, ואין תרבות ללא יוצרים. רווחת היוצר וחיזוק מעמדו הם צורך חיוני למדינה. חוק זכויות יוצרים אמור לתת משקל ראשון במעלה ליוצר אשר להגנתו, ולשמירה על זכויותיו, הוא אמור לתת תשובה נאותה. היוצר זקוק להגנה על קניינו הרוחני כדי לאפשר לו להמשיך ביצירה, שממנה נהנה הציבור כולו. זאת תוך הבטחת שליטתו של היוצר ביצירתו על כל אופני השימוש בה, וקבלת תמלוגים נאותים על השימושים האלה. הממשלה תחפש דרך לפתור את בעיות מס ההכנסה ותשלומי הביטוח הלאומי של היוצרים בישראל.

ג. הממשלה תפעל להגדיל באופן משמעותי את היקף ביצועי היצירה המקורית הישראלית בכל ערוצי הרדיו והטלוויזיה ובעיבוד יצירות ספרותיות ודרמטיות לרדיו, לטלוויזיה ולקולנוע.

ד. תימצא דרך לאפשר לכל שוחר תיאטרון מוסיקה ומוזיאון להנות מהם גם אם אין ידו משגת לשלם את הכניסה אליהם.

ה. יינתן סיוע ממשלתי להטמעת התרבות האוניברסלית בקרב העם, בתחומים נבחרים: מוסיקה, אופרה, בלט, תיאטרון.

ו. יינתן עידוד לרבות לגופים וליזמים מסחריים למימון פעולות תרבות בתחומים שונים.

ז. תוקמנה ותופעלנה ספריות להשאלה, ממלכתיות ועירוניות. לא תהיה רשות מקומית, או שכונה, בה לא תהיה ספרייה ציבורית. בכל סיפרייה יהיה חייב להיות אחוז גבוה של יצירה ישראלית ויהודית. הממשלה תפעל להגביר את רכישת הספרות העברית והישראלית לספריות הציבוריות.

ח. מבני בתי הספר ינוצלו, מחוץ לשעות הלימודים, לצרכי הקניית תרבות, גם למבוגרים.

ט. החפירה הארכיאולוגית ושיחזור ההיסטוריה של ארץ ישראל ושל עם ישראל בארצו יקבלו תמיכה הולמת.

י. רשות השידור הממלכתית תופרט. י"א. חגיגת המאה, ב- 1997, של הקונגרס הציוני הראשון וחגיגת החמישים, ב- 1998, של המדינה, יהוו הזדמנות טובה לא רק לחוג אלא גם להפיץ את תרבות העם השב לארצו.

פרק 12 רשת המידע הלאומית

הטכנולוגיה החדשנית של תקשורת המחשבים תחולל בתוך מספר שנים שינויים משמעותיים באורח חייו של האדם. היכולת למזער את המחשב, לניידו ולקשרו עם מיליוני מחשבים אחרים, פותחת בפני האדם אפשרויות חדשות אין ספור. תקשורת בין מחשבים היא בעצם תקשורת בין בני האדם שמפעילים את המחשבים והיא תשרת את האדם למטרות השכלה, עסקים ושעות הפנאי. תקשורת המחשבים תאפשר עיצובה של חברה מתקדמת ודמוקרטית יותר שבה תינתן לאזרח הזדמנות טובה יותר להשפיע על הממשל. חברות ישראליות פרטיות תופסות מקום של כבוד בתחום זה ואחדות מהן אף מובילות בעולם כולו בפיתוחיהן; הסקטור הממשלתי מפגרה הרבה מאחור. ממשלת ישראל תעשה מאמץ רציני לצמצם את הפיגור ותיזום תוכנית להקמת מוביל לאומי לתקשורת מחשבים כתשתית שתאפשר פיתוחם של יושבים אין ספור לרווחתם של אזרחי המדינה. הממשלה בראשות הליכוד-גשר-צומת תפעל על-פי העקרונות כדלקמן:

1. המוביל הלאומי לתקשורת מחשבים

א. ממשלת ישראל תפעל לפריסת תשתית מתקדמת, רחבת סרט בין מספר מוקדים ברחבי הארץ ותחבר את הישובים למוקדים אלה בקווי תקשורת מהירים.

ב. הממשלה תפעל לאיחוד רשתות תקשורת המחשבים המופעלות היום על-ידי חברות מסחריות, אוניברסיטאות וגופים ציבוריים לרשת אחת – המוביל הלאומי לתקשורת מחשבים.

ג. המוביל הלאומי לתקשורת מחשבים יחובר ליעדים בין לאומיים בקווי תקשורת רחבים (ומהירים 45 T3 מגה ביט).

2. עידוד יוזמות

א. הממשלה תעודד את השימוש בטכנולוגיה של תקשורת המחשבים בדרך של הכרה בפחת מואץ יותר של המחשב והציוד ההיקפי.

ב. מחיר התקנה של קווי תקשורת נתונים למשקי בית ישווה למחיר ההתקנה של קווי הטלפון ותעריפי השימוש יהיו זולים יותר.

ג. הממשלה תעודד ותתמוך באופן משמעותי ונמרץ בפיתוח כלים לעבודה בעברית ברשתות מידע בין לאומיות ותעמידם לשימוש הציבור. הממשלה תקבע באמצעות מכון התקנים תקנה לשימוש בעברית ברשת האינטרנט ותפעל לאחידותה.

ד. הממשלה תקים רשות ממשלתית שתעודד יוזמות מחקר ופיתוח בנושאי תקשורת מחשבים, מתוך כוונה להגדיל את חלקה של ישראל בתעשייה העולמית של תקשורת המחשבים תוך ניצול המידע העצום שנצבר בארץ בתחום זה.

3. מאגרי מידע

- א. ממשלת ישראל תפתח מאגרי מידע, שמצויים ברשות הממשלה. לעיון הציבור באמצעות תקשורת המחשבים, בכפוף לזכותה של הממשלה למנוע מידע בשל סיבות מיוחדות ובטחוניות כנהוג במדינות הנאורות.
- ב. הממשלה תפתח מאגרי מידע ממשלתיים וציבוריים חדשים לביצוע פעילויות משרדיות באמצעות המחשב הביתי והעסקי.
- ג. הממשלה תיזום חקיקה לפיה כל גורם המקים מאגר מידע בסיוע משאבים ציבוריים יהיה חייב להעמידו לשימוש הציבור בכפוף למגבלות הנהוגות במדינות המפותחות.

4. חינוך

- א. הממשלה תוסיף לתוכנית הלימודים יחידת לימודים במידענות, במסגרת מקצוע לימודי זה ירכשו התלמידים מיומנות בטכנולוגיה של תקשורת מחשבים ובדרכי השימוש במאגרי המידע הממוחשבים.
- ב. ייעשה שימוש בטכנולוגייה של תקשורת מחשבים בכל מקצועות ההוראה הנלמדים בכל מקצועות ההוראה הנלמדים בבתי הספר.
- ג. הממשלה תאיץ את קצב מיחשוב בתי הספר בישראל ואלה מכס שימוחשבו יחוברו בקו תקשורת נתונים ל"אוטוסטרדת המידע".
- ד. הממשלה תתמוך ותעודד פרויקטים חינוכיים כדוגמת פרויקט "סנונית", שמטרתם ללמד בני נוער ומבוגרים להשתמש בטכנולוגיה של תקשורת המחשבים להשכלתם, לרווחתם ולהנאתם.

פרק 13 איכות הסביבה

1. לקראת יובל החמישים למדינה יוכרז על בדק בית כללי, פסח למדינה, רימונט פיסה של הנכסים: יותר ירוק, יותר לבן, יותר נקי, יותר מסודר, יותר כחול. הממשלה תפעל לשיפור החזות של המדינה, יאורגנו מבצעי נקיון, ישופצו בתים ישנים, יסולקו גרוטאות ואיזורי תעשייה ישוקמו.
2. חיזוק מעמדם של השטחים הפתוחים, חשיבותם ורגישותם של שטחי הנוף הפתוח יקבעו את רמת השימור המתאימה להגנתם. לשטחים הפתוחים ינתן מעמד סטטוטורי-תכנוני בתכניות מתאר ארציות, מחוזיות ומקומיות.
3. חקיקה הצהרתית, המחייבת את מוסדות המדינה לשמירה על הנוף הפתוח ועל משאבי הקרקע ולפעילות חסכונית ויעילה במשאבים אלה.
4. חקיקה פרטנית בתחום הפיסקאלי ובתחומי התכנון, שתעודד את השמירה על הנוף והקרקע על-ידי מתן קנסות למי שאינם מקיימים את המדיניות ותמריצים חיוביים למקיימיה.
5. הממשלה תפעל לאכיפת החוקים המיועדים למנוע מפגעי רעש או להקטינם.

6. ייעול השימוש בקרקע המפותחת

תכניות הפיתוח והבינוי יונחו על-ידי העיקרון של פיתוח בר-קיימא, שבין עקרונותיו ייעול וחסכון במשאבי הקרקע. קווי המדיניות שיינקטו יכללו:

א. מירב המאמצים יופנו לפיתוח המערכות העירוניות הקיימות, תוך הבטחת המבנה העירוני האיכותי.

ב. תינתן עדיפות לפיתוח ערים קיימות ולהתוויית הבינוי בתחום השטח המבונה. רק לאחר מכן יורחבו תחומי היישוב תוך שמירה על פארקים וחיצים ירוקים בין הערים.

ג. יוענקו תמריצים לבינוי בערים קיימות ולשיקום איזורים אורבניים, באמצעות סיוע בהקמת תשתיות ושימוש בכלים פיסקאליים, אדמיניסטרטיביים ותכנוניים.

ד. תיעצר מיידית ההפשרה הגורפת של קרקע חקלאית ושטחים פתוחים לצרכי בנייה. הפשרת שטחים לפיתוח תיקבע רק על-פי מדיניות התכנון הארצית, תוך שימת דגש על הצורך לטפח התיישבות יהודית נרחבת בנגב, בגליל, באיזור ירושלים רבתי ובאיזורי הבטחון ביהודה ושומרון.

ה. תינתן עדיפות לקריות תעסוקה מרכזיות קיימות, שיפעלו תחת תקנים ונהלים מחייבים של איכות הסביבה.

ו. תוכניות בינוי ופיתוח יוחיבו בתסקיר, שיציג את מידת היעילות של השימוש בקרקע.

ז. תוסדר פעולתם החוקית, התכנונית וסביבת של אתרי הכרייה והחציבה, ובכלל זה יותנו פעילויות אלה בהבטחת השיקום הנופי.

ח. לאור המחסור במשאב החול בארץ, ייקבעו מרחבי חול ודיונות שיישמרו כטבעם. השימוש בחול יהיה חסכוני ויינקטו פעולות למציאת פתרונות חלופיים לאספקת חול לבנייה.

7. פיתוח תחבורתי

המחסור החמור בקרקעות ובשטחים פתוחים במרכז הארץ מחייב מתן פתרונות תחבורתיים חסכוניים בקרקע. התכנון העירוני והמטרופוליטני, צריך שיהיה משולב ומותנה בתכנון תחבורתי תומך ובפתרונות לזיהום הנוצר מפליטת כלי הרכב. יושם דגש על הכנת תכנית מתאר ארצית לתחבורה ציבורית. ייעשה תכנון מערכתי כולל ותכניות מקומיות ומחוזיות ייגזרו מהתכנית הארצית לתחבורה ציבורית. תינתן עדיפות לתחבורה הציבורית על-ידי הפניית משאבים, הקצאת שטחים, קביעת מחירים אטרקטיביים ופיתוח מערכות מידע משולב על כל אמצעי הנסיעה. מתן עדיפות לשימוש בתחבורה הציבורית יביא, בין השאר, לחסרון במשאבי הקרקע, הקטנת זיהום האוויר, הפחתת הרעש, חיסכון במטבע זר וכמובן לצימצום נגע תאונות הדרכים.

א. מדיניות פיתוח התחבורה הציבורית תיושם לאלתר. עיקר המשאבים יופנו לפיתוח התחבורה הציבורית. באיזור המרכז וגוש דן תוקם מערכת תחבורה ציבורית המשלבת רכבות פרברים, רכבות עירוניות, אוטובוסים ומרכזי תחבורה להסעה המונית.

ב. תגובש תכנית לפיתוח מערכת הכבישים, שתתייחס לתנאים המיוחדים של הארץ ולערכי טבע, נוף וסביבה.

ג. יופנו משאבים לשיפור הניידות בין הצפון והדרום למרכז הארץ. התחבורה אל מטרופולין באר-שבע תשופר באמצעות סלילת קו רכבת מהירה.

ד. תחבורה אווירית:

- קביעת נפח הפעילות העתידי של שדה התעופה בן גוריון תתחשב בהשלכות הסביביות על תושבי מרכז הארץ.

- תחל הקמתו של נמל תעופה בינלאומי משלים בנגב, ובכך יופחת העומס על מרכז הארץ ויתנתן דחיפה לפיתוח מטרופולין באר-שבע ועיירות צפון הנגב ודרום יהודה.

8. הגנה על חופים וים

החוף במדינת ישראל הינו משאב מוגדל, הנתון למערכת לחצים גדולה. למעלה ממחצית החוף תפוסה על-ידי נמלים, תחנות כוח, שטחי צבא ומפעלי תעשייה, ופיתוח בלתי מבוקר על גבי קו החוף ובעורפו, הזרמת מזהמים לים ובינוי ימי עלולים להיות בעלי השלכות הרסניות ובלתי הפיכות.

א. תגובש מדיניות ארצית לשימור, לפיתוח ולניהול של משאבי חוף הים. יקודמו ויאושרו תכניות מתאר ארציות לחופי הים התיכון, למפרץ אילת, לחופי הכנרת וים-המלח.

ב. ייבחנו באופן מעמיק הנזקים הנגרמים על-ידי נמלי ים ומרינו לקו החוף ולסביבה הימית. תוקפא הקמתם של מבנים ימיים עד להסקת המסקנות מבדיקה זו.

ג. לא תותר בנית בתי מגורים ומלונות-דירות לאורך קו החוף ובעורף המרינות.

ד. תופחת הזרמת השפכים לים ויפחת זיהומו ממקורות תעשייתיים ועירוניים. יופחתו מוקדי זיהום במפרץ חיפה.

ה. המערכת האקולוגית, הימית והמדברית באיזור אילת פגיעה במיוחד – תכנון העיר והגידול בתירות, יותאמו לכושר הנשיאה הסביבתי. תופסק לחלוטין הזרמת שפכים לים. יוגבר שיתוף הפעולה עם המדינות השכנות למניעת מפגעים סביבתיים ולטיפול בהם. בחוף הדרומי, חוף שמורת האלמוגים, לא יותר כל פיתוח נוסף.

9. טיפול בפסולת

הפסולת בישראל ובעיקר הפסולת המוצקה והחומרים מסוכנים, מהווה סכנה למי התהום וגורמת מטרדי ריח וחזות קשים ושריפות המזהמות את האוויר. בהיעדר מיחזור, נגרם ביזבוז משאבים ונוצר מחסור בקרקע לאתרי הטמנה. אנו נפעל לפתרון משולב של בעיית הפסולת על בסיס הכללים הבאים:

א. תיושם באופן מידי תכנית המטמנות הראשיות, תוך שמירה על רמה של תפעולן.

ב. יינתנו תמריצים כלכליים ליזמים פרטיים להקמת תעשיות לפתרון משולב, להפחתת פסולת למיחזור, לשריפה ולהטמנה.

ג. יוענק עידוד למוצרים "ירוקים" ויוטלו אגרות על המזהמים.

ד. ייעשה שימוש בכלים כלכליים לעידוד פתרונות סביבתיים ולספיגת העלות הסביבתית של מוצר או של שרות.

ה. יותקנו תקנות לשינוע חומרים מסוכנים ולאחסונם והן ייאכפו בקפידה.

10. איכות המים בישראל

משאב המים מוגבל ונתון לתנודות חריפות. אנו מייחסים חשיבות רבה למניעת זיהום המים בפסולת תעשייתית, בחומרי הדברה, בהתמלחות, בחומרים מסוכנים ורעילים, במזבלות פראיות ובדליפת דלקים, שמנים וביוב.

א. תגובש תכנית אב לאגם ההיקוות של הכנרת, שתבטיח שמירה על איכות המים, פיתוח מבוקר בחופים ושמירת איזורים טבעיים ופתוחים. נפעל למציאת פתרון הולם לבעיית זיהום הנחלים.

- ב. יוגבר השימוש בפוטנציאל הזמין של מי קולחים לחקלאות, לגינון עירוני, לתעשייה ולשיקום נחלים ותודגש מציאת פתרונות להשבת המים.
- ג. בינוי ותעשייה יוגבלו באופן חמור באיזורי ההחדרה כדי לאפשר חלחול מים ולמנוע זיהום נוסף של האקוויפר.
- ד. הימנעות משאיבת יתר מאקוויפר החוף, על מנת לעצור את תהליכי ההמלחה.
- ה. נחלי ישראל ינוקו מזיהומים וישוקמו באמצעות הקצאת מים בכמות ובאיכות שתאפשר תפקודם כמרחבים ירוקים לשימור טבע, נופש ותיירות.
- ו. תושלם תוכנית המתאר הארצית למשק המים והביוב ויישומה יקודם.

11. איכות האוויר

- פחמן דו-חמצני, פחמימנים, עופרת, תחמוצות חנקן וגופרית, פחמן חד-חמצני ואוזון בשכבות נמוכות מאיימים על בריאותנו ופוגעים בסביבה. יש לטפל באיומים אלה באמצעות הכלים הבאים:
- א. שימוש בדלק דל גופרית בתחנות הכוח, תוך מעבר לשימוש בגז טבעי.
- ב. הורדת רמת הגופרית בדלק לרכב.
- ג. הפחתת השימוש ברכב פרטי על-ידי עידוד התחבורה הציבורית.
- ד. עיגון סטטוטורי של תקני זיהום אוויר מודרניים, המחייבים שימוש בטכנולוגיות חדישות.
- ה. ניטור קפדני ואכיפת אמות מידה מערביות על התעשיות הכבדות ותחנות הכוח.
- ו. אכיפה קפדנית של תקני פליטה, כולל שימוש תכוף בצווים אישיים למזהמים ומתן קנסות מרתיעים לכלי רכב ישנים או מזהמים.

12. שימור מערכות אקולוגיות

ארץ ישראל נמצאת בנקודת מפגש בין שלוש יבשות ועל כן נתברכה במיגוון גדול של בעלי חיים וצמחי בר יחודיים ונדירים. בעולם גוברת המודעות לחשיבות השמירה על מיגוון מינים כמקור אפשרי לפיתוח וטיפול מוצרי מזון, תרופות, חומרי הדברה וכיו"ב. הערך הרגשי – מוסרי בשימור הסביבה חשוב ביותר מן הבחינה החינוכית, להעמקת הקשר בין האדם לסביבתו.

13. חינוך הדור הבא הוא שיוביל את המערכה על הסביבה.

- אנו מייחסים חשיבות רבה לפיתוח מודעות וחינוך למעורבות בשמירה על הטבע והסביבה.
- א. ישולמו תכניות לימוד העוסקות בשמירת טבע ואיכות הסביבה במערכת החינוך הפורמלי והלא פורמלי.
- ב. יוקצו משאבים ושעות לימוד לעניין זה, ויוכשרו מורים ומדריכים ברמה גבוהה.

14. מחקר ופיתוח

- הממשלה תעמיד משאבים למחקר ולפיתוח יישומי בין-תחומי בנושאי סביבה ואקולוגיה, כדי להבטיח טיפול מקצועי וכדי שיהוו מוקד משיכה למדענים מהשורה הראשונה בתחומים רבים.
- א. מחקר ופיתוח ישמשו מנוף מרכזי לפיתוח תעשייתי וכלכלי.
- ב. משרדי הממשלה הנוגעים בדבר יתוקצבו לעניין זה.

15. פעילות פרלמנטרית בנושא סביבה

א. נושא איכות הסביבה יחזק ויהיה גורם מרכזי בתכנון. המקצועיות תשופר, התקציבים והסמכויות יוגדלו.

ב. הממשלה תיזום חקיקה ותתמוך בהתקנת תקנות המיישמות ומעגנות עקרונות סביבתיים ובכלל זה – חוק להגנה על השטחים הפתוחים, חוק להבטחת הזכות למידע, תקנות תסקירי השפעה על הסביבה, תקנות מיחזור, תקני רעש וזיהום אוויר, הגבלות על איזורי תנועת רכב שטח וכיו"ב.

ג. מדינת ישראל תצטרף לאמנות ולהסכמים הבינלאומיים, תאמץ תקנים העוסקים בהגנה על משאבי הסביבה ותקפיד על קיומם. ד. תונהג כלכלת סביבתה, לתמרוץ המערכת המשקית לפעול בדרך ידידותית לסביבה: הכללת העלות הסביבתית בתחשיבי עלות-תועלת, הקמת קרנות על בסיס "המזהם משלם", היטלי פיתוח מיסי פליטה ודומיהם.

16. זכויות בעלי החיים

א. חינוך לאהבת החי. יוגבר החינוך בכל המוסדות החינוך לערכים של אהבת החי וכיבוד זכויותיהם של בעלי החיים.

ב. אכיפה מוגברת של הוראות חוק צער בעלי חיים משנת 1994.

ג. הממשלה תדאג להקמת בתי מחסה נאותים לבעלי חיים חסרי בית.

ד. המדינה תקצה תקציבים לסיוע בעיקור ובסירוס מבוקרים של כלבים וחתולים, בעיקר אלה חסרי בית.

ה. בהמות משא. יותקנו תקנות שיסדירו את תנאי האחזקה של בהמות המשא לרבות סוסים, חמורים, פרדות וגמלים. אחזקתה של בהמת משא תהא חייבת ברישוי שיכלול בדיקה תקופתית על-ידי וטרינר מומחה. אדם שיחזיק בהמת משא ללא רשיון מתאים ייענש.

ו. היקף הניסויים בבעלי חיים בישראל יצומצם בהתאם ליעדים שקבע האיחוד האירופי.

ז. ציד. ניתן לדלל שלא באמצעות צייד את אוכלוסיית בעלי החיים הזקוקה לדילול, כמו למשל באמצעות פיזור אמצעי מניעה במזון.

ח. תוגבר האכיפה ותוחמר הענישה כנגד כל מי שיצוד ויתפוס חיות מחמד לצורכי אכילה. פועלים זרים יקבלו הנחיות מפורשות בנושא זה בטרם קבלת אשרת הכניסה לארץ, ויהיו צפויים לעונשים כבדים ואף לגירוש מן הארץ.

ט. תוגבר התמיכה הממלכתית בארגונים הפועלים למען בעלי החיים ורווחתם.

17. שימור מבנים ואתרי התיישבות

שימור המורשת הבנויה של ישראל הוא בעל חשיבות רבה. אתרם ומבנים שנבנו אחרי שנת 1700 מייצגים את תולדות היישוב בארץ ושלבי התפתחותו על האדריכלות האפיינית והתרבות החמרית הייחודית שלו. הממשלה תפעל לעידוד שימורם של המבנים והאתרים הללו באמצעות קידום הכנת רשימות השימור המחוזיות ועיגונם הסטטוטורי וכן להרחבת והשלמת החקיקה. הממשלה תפעל למען ההגנה על אתרם היסטוריים וארכיאולוגיים בעלי ערכים חינוכיים ותרבותיים באמצעות חקיקה, בחינוך ועל-ידי הקצאת משאבים.

פרק 14 מעמד האישה

מתוך אמונה שיש להביא לשילוב מלא ושווה של הנשים בישראל בכל תחומי החיים, תפעל הממשלה בראשות הליכוד-גשר-צומת להבטחת שוויון הולם של הנשים ולביטולם של חוקים העומדים בסתירה לעקרון זה. מטרתה של ממשלת ישראל תהיה להביא לכך שחשיבותן של הנשים בישראל תושרש בציבור ולא יהיה עוד צורך לקדמן באופן מלאכותי.

1. גופים ממלכתיים לקידום מעמד האישה

ממשלת ישראל תביא להקמתה של רשות ממלכתית לקידום מעמד האישה בישראל, שתפעל בזיקה למשרד ראש הממשלה או למשרד המשפטים, ותמומן מתקציב המדינה. הרשות תפעל, בין השאר, לגיבוש מדיניות בתחום השוויון בין המינים, העמקת המודעות הציבורית לאפליה נגד נשים. הקמת מסגרות לביעור אפליה ולקידום השוויון בין המינים.

2. ייצוג נשים במוקדי הכרעה

הממשלה תפעל לייצוג אמיתי של ציבור הנשים בכל מוקדי ההכרעה במדינה מאחר והמישור הפוליטי הוא אחד האמצעים העיקריים לקידום השוויון בין המינים. יובטח ייצוג הולם לנשים בכל הרשויות הממלכתיות והציבוריות, לרבות בדירקטוריונים של חברות ציבוריות.

3. כלכלה ורווחה

א. תעסוקה

1. הממשלה תאפשר ליותר נשים להשתלב במעגל התעסוקה, תפעל להכשרתן למקצועות המבוקשים בשוק, שבצידם הכנסה גבוהה יותר. כמון כן, ייעשה לקידום נשים לעמדות מפתח ולעמדות ניהול במקומות העבודה.

2. יקויים יום לימודים ארוך שיאפשר יום עבודה מלא לשני ההורים. הממשלה תדאג לסיבסוד משמעותי של מעונות היום, המשפחתונים והצהרונים בייחוד עבור משפחות חד-הוריות וברוכות ילדים.

ב. חינוך חינוך לשוויון בין המינים נועד לעצב אזרחים שווי זכויות והזדמנויות, על מנת למצות את הפוטנציאל של שני המינים כבוגרים בחברה שוויונית. על מערכת החינוך להקצות חלק נכבד בתוכנית הלימודים להחדרת עקרון השוויון בין המינים החל מהגיל הרך וכלה בשכבות הבוגרות.

ג. ספורט נשים בישראל מופלות לרעה בתחום זה בתקציבים, בטיפוח, בעניין הציבורי והתקשורת, בכהונה בארגוני ספורט. הממשלה תפעל לשוויון הזדמנויות לנשים בספורט, ותעודדן לממש את יכולתן בתחומי הספורט השונים.

ד. שירותי הבטחון הממשלה תפעל לשיתופן, במידת האפשר, של נשים בגופי הבטחון השונים, תוך מתן הזדמנויות שווה ויחס שווה. חברה השואפת לשוויון בין המינים, מחוייבת להציע לנשים אפשרות להשתלבות הולמת במסגרת מערכת הבטחון.

ה. בריאות ממשלת ישראל תקים גוף מקצועי במסגרת משרד הבריאות, שיעסוק בתחום בריאות האישה, ידאג לאיסוף נתונים שוטפים ולפרסומם, יאתר צרכים ויציע סדרי עדיפויות וימליץ בתחומי בריאות שונים לגבי מרכיבים של סל הבריאות הנוגעים לנשים.

4. אלימות כלפי נשים

- א. על-פי הערכות חיות כיום בישראל כ- 200,000 נשים המוכות בידי בני-זוגן, מתוכן מגיעות לחדר המיון מדי שנה כ- 40,000. רק ב- 23% מהתיקים העוסקים באלימות המשפחה, מוגשות תביעות.
- ב. יוקצו משאבים ממלכתיים להקמת מקלטים לנשים מוכות ואחזקתם ולמתן הסיוע הנדרש לנפגעות אלימות ועבירות מן.
- ג. יוקמו יחידות טיפוליות בבתי הסוהר לטיפול נפשי וחינוכי בעברייני מין ואלימות נגד נשים.

5. קבוצות יחודיות

- א. נשים עלולות. הממשלה תפעל לשינוי יחסן של הרשויות לנשים עלולות ולשם כך תקים מערך סיוע אשר יאפשר לבעלות המקצוע שבהן להשתלב בשוק העבודה בישראל ואת האחרות יכשיר במקצועות יצרניים ורווחיים.
- ב. האשה במושב. הממשלה תפעל, באמצעות חקיקה מתאימה, לפתרון אי השוויון של הנשים בהתיישבות, בזכותן על הקרקע, בזכותן במושב והחלת דיני העבודה עליהן.

פרק 15 משטר, משפט ומינהל

1. שלטון החוק

הממשלה תמשיך להעמיק את מושגי שלטון החוק הלכה למעשה, יובטחו עליונות החוק, כפיפותן של כל רשויות המדינה לחוקי המדינה. תמשך החקיקה המבטיחה כי עקרון השוויון בפני החוק יישמר ללא משוא פנים. ייעשה להעמקת כושר תפקודה של פרקליטות המדינה תוך הבטחה כי יישמר תמיד כבוד האדם וכי לא תהיה אפלייה בין אדם לחברו. הממשלה תעשה להקפדה על אכיפת חוקים. לא יתכן כי חוקים רבים ישארו הלכה למעשה אות מתה.

2. מערכת בתי המשפט

הממשלה תמשיך בביצור עצמאותה של הרשות השופטת. יימשך התהליך של חיזוק מערכת בתי המשפט. תמשך החקיקה המבטיחה את ייעולה של מערכת בתי המשפט, משרדי ההוצאה לפועל ובתי הדין הרבניים. מערכת בתי המשפט תתן את שירותי הצדק ביעילות רבה יותר. סכסוכים משפטיים ותביעות פליליות יובאו להכרעה בזמן סביר. נוהלי בתי המשפט וסדרי העבודה יבטיחו יחס של כבוס למתדיינים ולעדים. משרדי ההוצאה לפועל יקפידו על ביצוע מלא ויעיל של החלטות בית המשפט.

3. ביקורת המדינה

הממשלה תמשיך להבטיח את עצמאותו של מבקר המדינה ויינתנו לו סמכויות מעקב לצורך הבטחת מינהל תקין, טוהר מידות ויעילות בהפעלת מדיניות הגופים המבוקרים.

4. דת ומדינה

- א. הקמת מדינת ישראל היא ביטוי להתגשמות חזון הגאולה של העם היהודי. לפיכך, שואפים הליכוד-גשר-צומת להעמיק את הצביון היהודי של המדינה ולבססו על ערכי מורשת ישראל. לא תהיה הפרדה בין הדת לבין המדינה.
- ב. הממשלה תפעל לקירוב לבבות בין דתיים לחילוניים בדרכי נועם ואהבת ישראל.
- ג. יישמר הסטטוס-קוו בנושא דת ומדינה.
- ד. יחוזק החינוך הדתי-לאומי מתוך הכרה בחשיבותו ליצירת התשתית הרוחנית והלאומית של ישראל, יובטח שוויון של כלל מערכות החינוך. כן, יחוזק החינוך העצמאי וינתנו לתלמידי ישיבות תנאים בדומה לאלה הניתנים לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה.
- ה. ישראל תשמור על המקומות הקדושים ליהדות ביהודה ושומרון ועל חופש הגישה אליהם.
- ו. אנשי רוח יהודיים ובכלל רבנים יורשו להופיע בפני יחידות צה"ל.
- ז. אזרחי המדינה יהיו זכאים, על-פי חוק, לשירותים דתיים כגון מוסדות תורה ובתי כנסת.
- ח. ייעשה לשיפור וייעול השירותים הדתיים הניתנים על-ידי בתי הדין הרבניים, המועצות הדתיות והגופים האחרים.

5. מגזר המיעוטים

- א. הממשלה תוסיף ותראה במיעוטים הנאמנים למדינה אוכלוסייה הזכאית לשוויון זכויות מלא.
- ב. ממשלת הליכוד-גשר-צומת תוסיף ותראה באוכלוסיית המיעוטים שותפים ולא יריבים.
- ג. עם זאת, הממשלה לא תכיר בגופים עויינים, המתיימרים לייצג את ערביי ישראל, ותוסיף ותמנע כל נסיון של גוף עוינין לפעול בקרב אוכלוסיית המיעוטים.

6. חופש העיסוק

הממשלה תקפיד על ביצועו השלם והמלא של חוק יסוד: חופש העיסוק, על מנת להגביר את מידת החופש והעצמאות של עולם העסקים בישראל. על-פי אמות המדינה שנקבעו בחוק זה, תצומצם מאוד ההתערבות הבירוקרטית בעיסוק, משלח-יד או בניהול עסקים.

7. הגנת הצרכן

- א. הממשלה תפעל לחזק את מודעות הצרכן באשר לזכויותיו.
- ב. יבוטל הפיקוח על המחירים, למעט מקרים חריגים.
- ג. יחוזקו המוסדות השיפוטיים העוסקים בתלונות הצרכנים.
- ד. יחוזקו גופים הפועלים להגנת הצרכן ובלבד שגופים אלא לא ישאו אופי פוליטי.